

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Baptismo. Liber Secundus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

An liceat petere Sacramenta ab eo, qui peccato mortali, vel excommunicatione gravatur?

1. DE hac quaestione, vide, quæ dixi lib. 5. de Decal. c. 1. §. 4. à n. 39. & in Opusc. de Comm. c. 5. §. 4.

An liceat volenti suscipere Sacramentum indignè, illud ipsi ministrare.

HÆc difficultas agitur à Doctoribus sub illis terminis: an peccatori publico, vel occulto ministrari possit Eucharistia? Quam ego satis item explicui. in Opusc. de Comm. c. 6. §. 6.

Finis de Sacramentis in genere.

L. D. B. V. A. C. B. A. L.

LIBER SECVNDVS DE BAPTISMO.

CAPUT I.

De Materia, & Forma Baptismi.

Remota, est aqua naturalis, seu elementaris; proxima, est Ablutio. Forma, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

§. I.

De Materia remota.

Materia remota certò sufficiens ad valorem Baptismi.

1. Sane ad valorem sufficit aqua maris, fluminis, fontis, stagni, putei, cisterne, pluviae.
2. Ros item, & pruina non concreta, aqua, quæ ex vaporibus conflat, qualis est, quæ in hyeme ex parietibus exudat, vel quæ reperitur in ollarum tegumento, quando illis aqua plenis subjicitur ignis.
3. Præterea Aqua, quæ habetur ex nive, glacie, grandine liquefactis, aqua decurrens ex balneo, quamvis odoris sulfurei, aqua expressa ex luto.
4. Aqua denique quamvis calida, quamvis frigida, quamvis odorata, quamvis aliquantulo crassiore, & paucò luto immista,

dummodo aqua sit, & ad abluendum apta. Ratio omnium horum est, quia omnes prædictæ sunt aquæ naturales. Aquam, quæ fluxit à latere Christi Domini naturalem fuisse, censuerunt Sancti Patres; quare ad baptismum satis, superque fuisset.

Materia remota certò non sufficiens.

5. Contrà, omnes alii liquores, qui ab aqua specie differunt, quale est vinum, lac, mel, oleum, aqua, quam vocamus ardentem, seu aquam vitis, urina, lachrymæ, saliva, a sudores, aquæ, quæ stillant ex incisione vitis, ex cucumeribus, ex peponibus, &c. insufficientes sunt, quia non sunt aquæ naturales, seu elementares.
6. Aqua item, ita alterata, vel alio corpore ita immista, ut aquæ denominationem, naturamque amiserit, huc reducit, ejusmodi est lixivium forte, jus, seu brodium, saltem illud, quod est spissum, & valdè carnibus, vel alia materia decoctum, aqua multo vino immista, &c. Nix, gelu, glacies, lutum densum, ut sic, non sunt apta materia, quia non sunt apta ad abluendum.
4. Idem puto de succo herbarum, hoc est de liquore, qui exprimitur ex herbis, vel radicibus, vel fructibus contusis, seu compressis. Aqua enim naturalis ea non est, sed rei confusæ substantia.

Materia

Materia remota dubia ad Baptismum.

8. Aquæ illæ, quæ ex vi ignis per stillicidia ex herbis, floribus, vel radicibus extrahuntur, qualis est aqua rosacea, & similes, incertum est, an sint apta baptismi materia, quia licet communis opinio, ferat has non esse verè aquas, non a nemo tamen aquam elementarem esse putat.

a Castrop.
T. 1. Tr. 1.

d. 2. p. 5. n.

6. lege eü-

dem de

Baptismo

loco citato.

b Veche-

rus lib. 3.

de secretis

natura, c.

4. ex Car-

dano.

9. Aqua extracta artificio quodam, cujus meminit b Vecherus, a vino, cui antea fuit admixta aqua, incerta mihi aqua est, quia non constat, an sit illa aqua, quæ fuerat admixta, an partes puriores vini, quæ nobis aquæ apparent.

10. Brodium item non admodum spissum, seu coctum, vel aqua luto non admodum densa confusa, vel lixivium leve, id est non multis cineribus imbibitum, & similia erunt incerta materia, quando incertum est, an servent naturalem speciem, vel usum communem aquæ.

11. Aquam resolutam a sale concreto ex aqua salina maris, dubia mihi materia baptismi est, quia nimis multum exhalationis terræ retinet. multò e magis resoluta ex sale montano, id est ex eo sale, quod in nostra Sicilia copiosum est, & a salis fodinis ad quotidianum usum, lapidum instar, exciditur.

12. Scio Leandrum, d & e Bonacinam putare, aquam resolutam a sale maris esse aquam naturalem, sed id mihi non videtur ita certum, ut ex illius ablutione certum pronunciem Baptismum.

13. Aqua existens in linteis, vel digito, nisi exprimat, dubium est, an sit apta materia, quia ut sic, non est certum, an sit apta ad lavandum, quamvis f Leander doceat tum glaciem, lutumque n. 6. dicta, tum prædictum linteum, digitemque apta esse, quia putat adhuc per illam, quamvis non expressam, sed, ut ita dicam, impressam in corpus baptizandi, hominem denominari simpliciter ablutum, sed vide, quæ dicam §. 3. num. 21. & 22.

§. II.

De materia remota Baptismi quoad licitum usum.

1. **R**egula generalis est, debere servari consuetudinem Ecclesiæ, ut licitè confera-

tur Baptismus, atque adeò, seclusa necessitate, semper adhibendam esse aquam Sacri Fontis ritè benedicti.

2. Quidam Parochus non multis ab hinc annis, ob extraordinarium hyemis rigorem, solemniter baptizavit infantem aqua calida communi, ne renellos infantis artus offenderet frigida Sacri Fontis, peccavitne is mortaliter?

Respondeo. Mortaliter peccasse videtur colligi ex Bonacina g cum aliis, quia g Bonac. a consuetudine Ecclesiæ in re gravi distulit: sed non peccasse mortaliter fuscè 8. probat Quintanadvenas; quia h nullum est, h Quinait, de hac re præceptum; quod si esset sanè de re esset non substantiali, sed modicæ materię.

3. Quid si Parochus adhibuisset aquam Sacri Fontis, illam calefaciens? Respondeo, hanc vocare irreverentiam saltem gravem, nequaquam audeo.

4. Dicitur autem esse, (solèmniter baptizavit) nam quando propter necessitatem confertur Baptismus privatim, si facilè benedicta aqua fontis haberi nequeat, non benedicta, sine ulla dubitatione, uti omnino poteris, & debebis.

Illud item concedit dicta necessitas, ut possis immò, & ex charitate debeas adhibere materiam dubiam, si certa haberi non possit, quod tamen cum conditione, saltem mente concepta, faciendum erit in hunc ferè modum, *Si materia hæc idonea est ad baptizandum, ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Verum deinde, quando aqua certò naturalis habebitur, debet is rebaptizari sub alia conditione in hunc modum, *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Quod si forte aliquem baptizasti, materia omnino insufficienti, v. g. oleo, vino, &c. tunc certè sine ulla conditione illum rebaptizare omnino debes.

§. III.

De materia proxima baptismi, quæ est Ablutio certo sufficiens.

1. **Q**uia ablutio est contractus successivus aquæ ad corpus baptizati, idè sufficiens certò est ea ablutio, quæ fit per immersionem, vel per notabilem aspersionem,

B 3 vel

vel per effusionem item notabilem aquæ in corpus, ipsum corpus contingendo.

a Castrop. de Bap. d. uni. p. 4. n. 2. in fine.
2. Triina immersio olim erat in præcepto, nunc id cessasse nota: a Castropalaus, addens, in prima ex tribus compleri Baptismum, prolata jam tunc forma; Quod si expressè baptizans nolit, nisi per tertiam, tunc enim verò non ex defectu ablutionis, sed ex defectu intentionis, (at certè non ritè) compleretur in tertia.

3. Dixi autem (ipsum corpus contingendo) non quidem totum, cum satis sit fieri ablutionem in principali hominis parte, sic enim absolute dicitur homo ablui. Nam propterea, sive ex præcepto, sive ex Ecclesiæ consuetudine solet fieri in capite, vel in pectore, vel in scapulis, vel in brachio, non quod totam, v. g. caput, sed quod notabilis ejus pars abluatur.

b Castrop. h. c. nu. 5.
4. Unum hic in Castropalao b viderur intelligi non posse; sic enim habet. *Probabilius est requiri, Baptismum fieri in aliqua parte corporis principe; v. g. in capite, pectore, scapulis, brachio, pede, factum verò in digitis, vel in sola manu insufficienti est.*

5. Hæc Castropalaus, à quo rogo, cur judicet, pedem esse partem principem corporis, non verò manum?

6. Respondere, Lector, posses, Castropalaum loquentem de manu, docere, nequaquam sufficere ablui solam manum (nota illud, *folam*) at loquentem de pede, docere, satis sufficere pedem, non addendo (*solum pedem*)

c Zaccutus T. 1. l. 6. Historia 6. de Scheleto, sec. 4. fol. mibi 941. ubi de pede.
Cum ergo pes apud doctos (ut notat Zaccutus, c præstantissimus Medicus, & Anatomista) significet complexum ex fœmore, tibia, & extremo pede, totum id intelligit Castropalaus nomine pedis, cujus ablutio sufficiat ad Baptismum, non verò ipsum solum extremum pedem, qui certè, si solus abluatur, non sufficit, sicuti, nec sufficit si solum abluatur extrema manus.

7. Eruditè ictum contra Castropalaum contortum avertere contendisti, amice Lector; Verum ego iterum rogo, si ad Medicos confugis, cur in eodem Zaccuto loco prorsus à te citato non legisti, etiam manum apud eosdem significare complexum ex brachio, cubito, & extrema manu? debuisse ergo saltem, ne obscure loqueretur Castropalaus, disertè docere, sufficere ad baptismum ablutionem pedis, & manus, ut complectentium il-

lac alias partes, non verò sufficere, ut solum extremas complectentium.

8. Si obstetric, manu immissa in uterum, baptizet infantem in parte principali, v. g. in capite, multò magis si baptizet in simili parte jam ab utero egressa, d sufficenter baptizat, quia est vera pueri ablutio.

9. Si puerum v. g. ligatum fune immittas in flumen, & extrahas, validè illum baptizas, prolata forma, quia verè tunc puerum abluis. Non ita si ex se puer in fluvium cadat, nam tunc non abluatur ab alio, hoc est à ministro Baptismi: quam personarum distinctionem esse necessariam dicitur mox.

10. Si eundem immittas in flumen, vel puteum, sed illum iude non extrahas, an validè baptizes, mox §. 4. explicabitur.

11. Si lineum aqua imbibitum exprimas in corpus baptizandi, ut etiam si glaciem, lutumque pari modo exprimas, sufficenter baptizas, prolata forma, quia sic sufficenter abluis. Non ita, sed sub dubio, si solum imprimas, ut dixi §. 1. num. 13. Est alia quædam ablutio sufficiens, de qua per occasionem mox num. 13.

Ablutio cerè non sufficiens.

12. Si abluas vestes tantum baptizandi, vel uterum Matris, in quibus sit infans, vel lineum vel corium, in quibus idem forsitan est involutus, insufficienter pro te nostra abluis, quia sic baptizandum vere non abluis.

13. Quid si vestitus quis indusio, lineo, similibusque vestibus, ita in fontem à te immergatur, emergatque, vel ita perfundatur aqua, ut ipsa propter porositate vestis in corpus ipsum penetrat?

Respondeo. Sufficere merito insinuat Castropalaus, & alii, quia is tunc verè abluatur.

14. Si ex se cadat quis in fontem, non sufficere pro te nostra, tam dixi num. 9.

15. Si te remote habeas ad ablutionem baptizandi, nec item sufficere dicam mox nu. 18.

Ablutio dubiè sufficiens.

16. Ex triplici capite, quantum nunc ad nostrum institutum facit, dubia sufficientia esse possunt, hoc est, ex parte baptizantis, baptizati, & aquæ.

17. *Ex parte baptizantis.* Si puerum, v. g. sub-

d Hurt. d. 3. de bap. diff. 2. Leander de bap. d. 2. q. 2. 1. multos citans.

e Castrop. ibi. n. 6. Bonac. d. 2. de bap. q. 2. p. 3. n. 21. Leandr. c. q. 2. 2. c. 23.

submittas sub regulas, vel in alium locum unde aqua actu dilabitur, formamque adhibeas, sufficienter baptizari puerum putant Bonacina, & Leander; mihi dubia videntur hæc, quia sic nimis largè, & remotè diceris puerum abluere.

18. Dixi (actu dilabitur) nam si submittas hominem in prædicta, vel similia loca, ex quibus aqua ex notabili intervallo effluxura est, qua deinde fluente, tu formam proferas, non dubium baptismum, sed certo nullum administraturus mihi videris, quia hoc pacto remotissimè te ad illam abluionem habes.

19. Ex parte baptizandi. Si quis in capillis tantum, si infans in secundina, qua involutus nascitur, si quis in digito, imò etiam in sola manu, vel solo pede abluatur dubiè baptizatur, quia incertum est, aliis affirmantibus, denegantibus aliis, an hoc modo dicantur prædicti absolute, & verè abluui.

20. Si quis immergatur in aquam, sed non emergat; (id quod evenire posset, quando quis in fine immersionis statim moreretur) inter dubia baptismata connumerò, licet enim probabile putem cum Suar. Vasq. Val. Coninck. quos sequitur citatus Hurtadus, a non esse necesse, ut immersioni succedat emersio, sicuti nec si Baptismus fiat per aspersionem, necesse est, ut aqua fluat per corpus baptizandi, sed sufficit si hæreat, eum sic satis, superq; constituatur lotio humana, quemadmodum si manibus madefactis faciem abluas, diceris absolute faciem lavare; licet inquam id probabile putem: tamen, quia non est certum an sic simpliciter apponatur vera ablutio, ideo hunc modum inter baptismata dubia recensendum, quoad praxim, judico, sicuti in simili de hæreo, vel digito madefacto dixi §. 1. num. 13. & mox repetam num. 22.

21. Ex parte aquæ. Uua, vel altera aquæ gutta, & ex Bonacina, b etiam addita tertia, etiam si successivè corpus tangat; dubia ablutio est, cum aliqui negent, aliqui affirmant, sic posse hominem dici absolute abluui.

22. Linteum, vel manum aqua madefacta, & in corpus baptizandi tantummodo impressa, dixi §. 1. num. 13. & nunc in proprio loco repetere debeo, dubium esse, saltem pro praxi, an constituat abluionem absolute dictam, atque adeo dubium esse & baptismum.

§. IV.

De Materia proxima Baptismi quoad licitum usum.

1. Idem hæc proportionaliter dici debet, quod §. 2. dictum est. Solum ex Castropalao s adde, non esse mortale, si quis in Ecclesia, quæ consuevit baptizare per immersionem; baptizaret per effusionem, vel contra, quia hæc censetur levis mutatio.

Occasione prædictorum quæro, an quidam, qui ut infantem jam jam moriturum baptizaret, illum aqua suffocavit, in irregularitatem incidit?

2. Curiosam mihi proposuit quidam difficultatem ex illo casu ortam, qui atate Panormitani contingit, & de quo pluribus disputaverunt tunc Sapientes.

Casus ille fuit hujusmodi: Quidam deferens infantem baptizandum in remotam Ecclesiam, advertit eum morti esse proximum, cum ergo aqua careret, & in puteum, fortè obvium incidere, infantem in illum project, verba formæ legitime pronuntians.

Quare quæsitum Primò fuit, an infans, si vivus ad aquas pervenit, ritè fuerit baptizatus? Fuisse, putavit Panormitanus, & plures Canonistæ, sed nequaquam fuisse multi ex Theologis docuerunt. Præcipua utrorumque ratio fuit, quia Canonistæ tenebant, ad baptismum, non oportere, necessariò immersioni succedere emersionem, oportere tenebant Theologi. Omnes tamen consenserunt, si fortè puer ille vivus extractus fuisset, debuisse sub conditione iterum baptizari. Utraque sententia fuit probabilis, & illam quidem Canonistarum hodie communem jam esse & inter recentiores Theologos invenies, cui favent quæ diximus §. præcedente n. 20. nec tamen nego, opinionem illorum Theologorum à recentioribus & aliquibus, etiam nunc admitti.

3. Quæsitum fuit Secundò, An licitè id fieri, & sine peccato potuerit? Responsumque ab omnibus est, illicitè; quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona: occidere autem innocentem, malum est intrinsecè, nam, propter non ab similem rationem,

c Castrop.
de Baptif.
disp. unic.
p. 4. n. 2.

d Suar.
Vasq. Coninck. qui eos citat.
sequitur q. 66. art. 7. dup. p. quibus ad de Castrop. de bapt. d. n. p. 4. n. 10. citans Valentiam Laym. Bonaciam, aliosque, e Toletus, alii quo apud Castrop. l. 2.

NON

non licet, sc̄are uterum matris animam agentis, ad finem baptizandi infantem ibi existentem.

4. Quæstio Tertio à recentioribus ex hac occasione subinde fuit. An, quando baptizandus ita esset infirmus, ut judicaretur mors ipsi fore acceleranda ab aqua ad baptismum necessaria; An inquam tunc licitè baptizari posset? Responditque Coniuck, a
a Coniuck q. 66. a. 7. sub. p. Hurt. d. 1. de bap. diff. 5. Diana p. 5. Tr. 3. ref. 8. Pasqua. dec. 421.
 aliique, casum fore moraliter impossibilem, quia modica aqua, præsertim si admoveatur calida, non videtur possetantum detrimentum afferre. Addit tamen, admissio casu, licitè baptizari, quia ejusmodi periculum ex modica illa aqua, præsertim, ut diximus, calida proveniens, est tam rarum, parvum, atque incertum, ut non debeat venire in considerationem humanam.

5. Hæc olim quæstia sunt; nunc verò ea proponitur difficultas. An ille, qui prædictum infantem projecit in puteum incidit in irregularitatem? & per hanc occasionem idem Secundò queritur de illo, qui baptizet infirmum in eo raro casu, quo ex sola ablutione baptismi moriatur? cujus modo nu. 4. meminimus.

6. Respondeo ad Primum, cum, qui infantem projecit in puteum incurrisse irregularitatem ex delicto, quia (ut nunc suppono) peccavit occidendo innocentem, Dico, ut nunc suppono, nam, si bona fide fecit, & ex bona conscientia, quamvis erronea, non peccavit, unde irregularitatem non contraxit, quia irregularitas ex delicto, sine delicto non incurritur, ut infra latè suo dicitur loco.

7. Respondeo ad Secundum; eum, qui infirmum baptizat in eo raro casu, non incidere in irregularitatem. Acceleratio enim (sunt verba b Hurtadi) illa mortis hominis alias morituri, cui ratione dicta asperisionis exponitur, aded exigua, & insensibilis est, & fit modo ita humano, ut ob salutem æternam non sit contra rationem, ac proinde sic baptizans non manet irregularis, quamvis re ipsa sequatur dicta acceleratio. Hæc Hurtadus.

8. Vides differentiam utriusque casus? In prioris, qui projecit infantem moribundum in puteum, infantem occidit, dum projicit, in posteriore verò infirmum abluendo, æquæquam occidit, quia ea parva ablutio

non est causa ex se mortis, sicuti est dicta projectio.

9. Favet nostræ, & Hurtadi sententiæ Sotus, c & Zambranus d qui dicunt, baptizantem non incurrisse in irregularitatem, quando est necessitas aliquem baptizandi, & mors accidit propter actionem baptizantis, sed sine illius culpa, ac per accidens, & inopinatò.

§. V.

De Forma Baptismi.

1. AD essentiam formæ baptismi habendam, tria distinctè explicari omnino debent. Primò, Actio exterior, seu actus ipse baptizandi. Secundò, Unitas Dei. Tertio, personarum divinarum Trinitas, quæ certè tria satis bene explicanter in cœmuni, & consueta forma Latinorum: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Et in forma Græcorum, quam mox ponam num. 15.

2. Illud (in nomine) aliqui dicunt significare idem, quod in invocatione, alii in fide, alii in virtute, id est in autoritate, & potestate: id quod, cum major explicatio ad Theologos e pertineat, innuisse sufficiat.

3. Et quidem, quoad valorem, in qua-cumque lingua profertur ejusmodi formam ad licitum verò usum, Latinum uti forma Græca, Græcum latina, esse mortale, docet Hurtadus, g negat tamen h Valentia, quia hæc cœlestis mutatio accidentalis, & levis momenti, quod certè probabile est.

4. Jam verò, quia difficile est aliquando cognoscere, an, & quando verba, æquivalentia, vel mutata, vel addita, vel corruptè prolata, ejusmodi sint, ut formam mutent essentialiter, vel accidentaliter, atque aded ut certò, vel non certò, vel etiam sub dubio sufficienter ad Baptismi valorem, ided breviter hic suis sub classibus ea collecta subdam: quamvis circa idem aliqua docuerim, cum de forma Sacramentorum in univèrsam distorui, i quæ sanè erunt omnino recolenda:

Verba

c Sotus in 14. d. 5. q. 3
 d Zambr. de casibus occur. t. 1. p. 10. mor. c. 1. dub. 12. nu. 16.

c S. Th. 3. p. 9. q. 66. ar. 5. ad 6. a. l. i. que. Lib. p. de Sac. in g. nere cap. 1. in initio. g Hurtad. l. c. diff. 7. h Vale. apud eundem.

i Lib. 1. de Sac. in g. ner. c. 2. §. 3.

Verba certò sufficientia ad Formam baptismi.

5. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Nota, illud Ego, & illud Amen, non esse de essentia formæ. Immo, si citra contemptum omittantur, non peccari mortaliter, quia res est levis: ut habes apud Hurtadum, a aliisque.

a G. Hurtad. ad. de bap. d. p. diff. 7. v. de etiam Leand. de bap. d. 3. qu. 2. b. Suar. Dicafel- lus, Hen- riquez, Coninck b. Suar. Ratio hujus sufficientia est, quia sic ostenditur pluralitas personarum, non vero pluralitas Deorum. b. Licet in validam esse hanc formam, vel saltem sub conditione repetendum baptismum, per Trullench. hanc formam collatum, dicant non pauci. Sed ego sequor Doctores, priore loco adductos. Et nihilominus propter ea, que dicenda §. 2. nu. 2. sunt, p. 2. Tr. rectè sub conditione tunc reperetur Baptisma.

17. ref. 15. 8. Ego te baptizo nomine Dei Patris Omnipotentis, & Filii Sapientis, & Spiritus Sancti boni, vel Paracliti.

Seraphica, Nam illud in, de essentia non esse puto cum d Gestal multis, contra alios putantes esse de essentia. 9. Ego te baptizo virtute Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

logica hic, Ita Hurtadus ibid. contra e Toletum negantem. 10. Ego te baptizo in nomine Dei Patris Omnipotentis, & Filii sapientis, & Spiritus Sancti boni, vel Paracliti.

11. Ego te baptizo in nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti.

e Toletus, Nam illud (&) non esse de essentia puto cum aliisque, a pluribus & contra nonnullos. g. pud eundem 12. Baptizo te, vel baptizo hunc in nomine Hurtad. Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

f Diana l. 13. Ego te abluo, vel lavo in nomine, &c. c. G. Hurtad. l. c. 14. Ego Sacerdos: ego Petrus te baptizo in nomine &c.

g Apud eundem 15. Baptizeris servus Christi, vel baptizeris, vel baptizeris hic in nomine Patris, &c.

Hurtad. Adverte, Modum hunc esse Indicativum, ut ibi. vere Graci enunciant, vel esse Imperativum, ut nonnulli h Theologi, eos proferre putant, & ap- Hurd. prolant. At verò nunquam deprecari videntur, ut mox l. c. diff. 8. dicam nu. 28.

12. Baptizo te, vel baptizo hunc in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

13. Ego te abluo, vel lavo in nomine, &c.

14. Ego Sacerdos: ego Petrus te baptizo in nomine &c.

15. Baptizeris servus Christi, vel baptizeris, vel baptizeris hic in nomine Patris, &c.

Adverte, Modum hunc esse Indicativum, ut ibi. vere Graci enunciant, vel esse Imperativum, ut nonnulli h Theologi, eos proferre putant, & ap- Hurd. prolant. At verò nunquam deprecari videntur, ut mox l. c. diff. 8. dicam nu. 28.

Tamburinus de Sacramentis.

Adverte item, Valentiam, adductum ab Hurtado i putare, solum venialiter peccari, si Latini G. Hurt. nus utatur forma Græcorum, vel Græcus forma d. 2. de Latinorum, sed ipsum Hurtadum putare, peccari mortaliter: Nec mirum: quia hic, ejusmodi mutationem magni cenjet esse momenti, ac levioris ille.

16. Ego in nomine Patris, & F. & S. S. baptizo te, vel in nomine Patris baptizo te, & F. & S. S.

17. Ego te baptizo in nomine Patris, Ego te baptizo in nomine Filii. Ego te baptizo in nomine S. S.

18. Nos auctoritatis gratia, te baptizamus in nomine Patris, & F. & S. S.

Illud enim Nos in hoc loquendi modo idem significat, atque Ego.

19. Ego baptizo vos, vel Dominationem vestram, Altitudinem, Excellentiam vestram in nomine &c.

Intelligitur enim ex usu loquendi persona ipsa una baptizanda.

20. Ego baptizo servum Christi Ducem talem, in nomine &c.

21. Ego baptizo Petrum in nomine, &c.

Nota, in proximis tribus formulis, & similibus, non videri committi peccatum, nisi veniale, quia in his mutatio Consuetudinis Ecclesie non videtur gravis.

22. Ego baptizo vos (si sunt multi in necessitate baptismi, ut in repentino naufragio) in nomine P. & F. & S. S.

Ratio sufficientia hujus formæ, supposita sufficienti ablutione, est, quia illud vos, etiam ex communi more loquendi, significat, te, te, & te &c. ex S. k. Thoma.

Prædicta habes sparsim ex Doctoribus citatis, ubi agunt de Baptismo.

k. S. Th. 3.

p. q. 66. ar.

5. ad 4.

Verba certò non sufficientia ad formam baptismi.

23. Ego te Baptizo in nominibus Patris, F. & S. S.

Nam sic significatur pluralitas Deorum.

24. Ego te baptizo in nomine Christi Amen.

Lege Bellarminum l qui probat Apostolos Bell. lib. nunquam baptizasse sub hac formæ. In nomine Christi, Quod si Actor c. 2. & alibi sic dicitur, à c. 3. sensus est, Apostolos baptizasse in virtute, & fide, & auctoritate Christi, id est Baptismo instituto à Christo,

C

Christo, ad differentiam Baptismi Ioannis Baptista. Vel sensus est; apponi consuevisse nomen Christi Domini in vera forma, in hunc modum. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii Domini nostri IESU CHRISTI, & Spiritus Sancti. Prior interpretatio asseritur à Sancto Basilio, Theophilacto, Damasceno: posterior à Sancto Cypriano, & Origene.

a S.Tho. l.c. ar. 6. ad p.

Scio Sanctum a Thom. asserere, Apostolos ex peculiari concessione, sic baptizasse, ut nomen Christi redderetur dulce, & amabile: Sed profecto magis animo sedent explicationes allatae

- In nomine Dei. Amen.
- In nomine Trinitatis. Amen.
- In nomine trium Divinarum personarum. Amen.
- In nomine Omnipotentis, Sapientis, & Boni.
- In nomine Genitoris, & imaginis eius, seu splendoris gloriae eius, & Doni, seu Flaminis.

25. Ego te baptizo.

In nomine Patris Majoris, & Filii Minoris, & Sp.S.

In nomine Dei, & Sanctae Crucis.

b Beda in c. 10 Actuum. c S. Bern. Epist. 34.

Inciidi in quoddam manuscriptum affirmans, Bedam b & S. Bernardum c dixisse, hanc postremam esse formulam sufficientem. Sed nihil minus in locis, qui ab ipso citantur, sed nec credibile est in aliis.

In nomine Patris, & Filii, & gratiae Spiritus Sancti.

Hanc omnino reticet. Quintanadvennas, d

d Quinana. de Baptis. sing. 5. n. 5.

26. Ego te baptizo in nomine Sanctissimae Virginis, & Sanctorum. Amen.

Quid si dicas, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatissimae Virginis, & Sanctorum?

Respondet, distinguendum esse. Si enim intendas baptizare, vel in nomine Virginis, & Sanctorum, vel in nomine P. & F. & S. S. indistincte cum Virgine, nullus est Baptismus. Si verò solum intendas implorare Virginis, & Sanctorum auxilium, validus erit, quia sic non mutatur essentialiter forma, sicuti contra, mutatur ex intentione precedente. Ita Vasq. e alii que.

e Vasq. Suarez. alii que

27. Baptizatur à Christo, vel à Deo talis servus Christi. Amen.

28. Baptizetur (deprecativè) servus talis apud Leon. Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus de Baptis. Sancti. d. 3. q. 36.

Quando enim sic deprecativè dicitur, puta modo Opativo, vel etiam Subiunctivo, non adhibetur forma praescripta à Christo Domino, qui dixit Apostolis Baptizantes eos, id est, vos baptizate, quasi autoritativè, quamvis, ut Ministri, non verò, ut causas principales.

29. Ego baptizo in te nomine Patris, & Filii, & Spir. Sancti.

Quia in eiusmodi transpositione mutatur forma essentialiter.

30. Baptiza Petrum servum Christi.

Nam sic, ne implicite quidem subintelligitur legitimus Minister baptizans, qui idem debet esse, qui profert verba, & qui abluat.

31. Ego intendo te baptizare in nomine P. & F. & Sp. S.

Debet enim explicari actus baptizandi, non verò sola baptizandi intentio, ut rectè notat Sayrus. f

f Sayr. lib. p. de sac.

32. Ego me baptizo.

Debet enim esse persona distincta ea, qua baptizat, ab ea qua baptizatur.

qua c. 4. art. 4.

33. Denique, quando duo simul formam pronuntiant, & simul abluunt, quid dicendum?

Respondet. Si unus independenter ab alio, hæc duo ipse faciat, validè baptizat, quia sic adluat omnia essentialia Sacramenti, ita tamen, ut solus ille verè baptizet, qui prius absolvit requisita; atque ad eum qui posterior est, nihil ager.

34. Quod si, posita dicta independentia simul absolvant, simul baptizabunt, ut puto, sicuti in Missa Ordinationis omnes Sacerdotes consecrant, si simul consecrationis verba perficiant, & nihilominus hunc, ita baptizatum, esse sub conditione rebaptizandum omnino censeo.

35. Si verò unus dependenter ab alio baptizare intendat, erit Baptismus invalidus, quia sic falsa est forma, cum neuter per se auctoritativè baptizet. Vide g Hurta-

g G. Hurta d. 2. de bap. diff. 5.

Verba dubiè sufficientia ad formam Baptismi.

36. Ego te baptizo in nomine Genitoris, & Geniti, & Procedentis, seu Spirantis ab utroque.

37. Ego

37. Ego te baptizo in nomine Ungentis, Uncti, & quo unctus est.

Hanc formulam numerasset cum insufficientibus, sed quia ea posset colligi ex dictis à Bula a & Ambrosio, b hic, in eorum reverentiam inferatur.

a Beda in c. 10. A-
Eborum.
b S. Amb.
lib. p. de
Spiritu
Sancto.
c G. Hur-
tad. d. pri-
ma de bap-
tizo. diff. 10. ci-
tans Valq.

38. In nomine Patris, & Iesu Christi, & Spiritus sancti.

39. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Amen.

Hanc formam certò sufficientem iudicat c. Huradius, mihi dubium est, quia non satis explicite videtur significari Spiritus sanctus: nam, & Angelus etiam Spiritus est.

40. In nomine, Patris, & Verbi, & Spiritus sancti.

Hanc sufficere, putat Bonacina d, nequaquam sufficere, ait Filliucius. c. Sit ergo dubium.

d Bonac.
de bap. d.
prima q. 2.
p. 4. nu. 13.
e Filliuc.
ap. Bona-
cinam. ib.
f Apud
Dianam
p. 2. tr. 17.
ref. 15.

41. Cum nomine Patris, cum nomine Filii, cum nomine Spiritus sancti.

Quamvis hanc formam sufficere putent aliqui apud Dianam f, quia censent illud Cum non extrahere formam in diversam significationem, tamen quia alii id negant, iudicantes, sic non exprimi, id quod exprimitur per illud In, idò securus adnumeretur cum formis inestris.

Idem ergo erit si dicas. Sub nomine Patris, &c. vel Per nomen Patris, &c.

42. Cum Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In Deo Patre, vel in essentia Patris, vel in uno Deo Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In his proximis tribus formulis ambigo de Baptismo, quia per illas non videtur significari id totum, quod significatur per illud. In nomine ita Valentia g, & Coninck.

g Val. &
Coninck
apud G.
Hurt. l. c.
diff. 7. eos
citantem,
sed non se-
quentem.

43. Ego te baptizo. In essentia Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

44. In uno Deo, Patre, & Spiritu Sancto, vel in unum Deum Patrem, Filium, & Spiritum san-

ctum, vel per unum Deum Patrem, Filium, & Sp. S.

Hanc approbat Valq. h & Layman h Valq. adducit à Castropalao, sed non ac- Layman. quiesco propter rationem, proxi- quos Ca- me dictam. Sicut non acquiescit strop. citat. Valentia i, & Coninck. adducti sequitur ab Hurtado.

45. In virtute, autoritate, & Fide Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Hanc formam merito incerta est Valentia k, quia eju, modi voces minus nia, & Co- videntur significare, quam illud. ninck. ad- ducti, sed

46. In nomine Spiritus sancti, Filii, & Patris.

Hanc cum Castropalao l ideo in- Hurtado certam iudico, quia, non signifi- de bap. cat Spiritum sanctum, prout ipse dist. 7. est proficiens, sed potius ut princi- ver. ex- quibus.

47. In nomine Filii Patris, & Spiritus sancti.

Propter similem rationem modo dicta, prima p. 3. ambigo item de hac forma, quia l Castrop. nõ significat Patrem, ut Originò. l. a. ver. & Principium, sicuti re ipsa est, quando

48. In nomen Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Hanc, ut sufficientem assertit Leander m, quia putat, sic, non mutari m Leander significationem forma. Et quidè de bap. d. 3. Graci, qui ablativo carent, In q. 13. nomen proferunt: licet in Si- riusco sit in ablativo, ut notat n n Eslius in Eslius. Sed profecto non video, 4. §. 6.

hanc esse certò sufficientem, non enim est eadem ratio in Græco, atque in Latino. Illud enim est τὸ ὄνομα. Græce prolatum ean- dem habet significationem, quam habet Latinum illud In Nomi- ne. At hoc Latinum In nomen non videtur certò habere ean- dem significationem, quam ha- bet illud In Nominè, seu quam habet Græcum τὸ ὄνομα.

49. Ego te Tingo, Intingo, Mergo, Immergo, Aspergo, Aquam infundo, Bañeo, Coniçio in aquam, in nomine Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Ego te baptizo.

Leand.
apud
7. 36.
r. lib.
acr.
rt. 4.
Hur-
2. de
diff. 5.

Valde mihi incerta sunt haec formula, quia per has non satis significatur ipsa ablutionis actio, & per postremas potius significatur ablutionis causa, quam Ablutio.

50. Baptizat, vel baptizet, imperativè, te Deus, vel Christus in nomine Patris, & F. & S. S. Vel baptizaris, seu baptizetis, item imperativè, à Deo, vel à Christo, in nomine Patris, & Filii, & S. S.

Hæc duas formulas raras, ac legitimas esse pronuntiat Suarez: sed negat Vasq. apud Castropalanum citatum, qui tamen Suarii sententiam amplectitur, nescio an merito, quia sic, non explicatur ipsa actio Ministri.

Nova difficultas de collatione cuiusdam Baptismi, ex patrio vocabulo apud Siculos orta.

51. Quando fortè confertur Baptismus Infanti, urgente mortis periculo in parturientis ædibus, solet in Sicilia vernacula lingua id sic explicari. *La Raccolitrice, o vero la Mamma ingravattò il Fanciullo. Questo Fanciullo fu ingravattato in Casa, &c.* Neque unquam in alia occasione utimur hac voce *Ingravattare*, Solùm enim ea utimur ad significandum baptisma, in prædictis circumstantiis, prædictoque modo collatum.

Quædam ergo Obstetrix in ea necessitate Infantem baptizatura, hac forma usa, per infirmitatem, est. *Io l'Ingravatto in nome del Padre, e del Figlio, e dello Spirito Santo. Amen.* Convaluit Infans, de que hac nova forma certior factus Parochus, dubitavit, an validus fuerit Baptismus, multis ex Sacerdotibus Parochiæ contententibus, fuisse legitimum, multis omnino negantibus, consentientibus tamen omnibus, debere Infantem sub conditione iterum rite baptizari, quod certè factum est. Porro si ad te fuisset ejusmodi quaestio delata, in quorum nam Sacerdotum sententiam suffragium, rogo, contulisses?

52. Ego profectò de hac te interrogatus, sic respondi. Si illud *Ingravattare* idè esset apud Siculos, quod *Lavare*, vel *abluerè*, certa fuisset, & rata illa forma Baptismi, puta idiomate patrio prolata. At non ita se habet. Nam *Ingravattare*, quantum ego, qui Siculus sum, cognoscere ex nostrate more loquendi possum, significat conflatum totius illius actionis baptizandi in re subita, mortisque discrimine, privatim Domi, à non Parocho, sine

consuetis Ecclesiæ caerimoniis, &c. Non autem significat ipsum actum abluendi, sed potius id, quod in repentina illa necessitate factum est. Proforis, ac si dicamus. Fuit hic Infans Christo Domino addictus, sine solemnitatibus Ecclesiæ. Sicuti ergo, qui sic baptizaret. Ego per hanc actionem quam facio, te Christo addico, in nomine P. & F. & S. S. irritum faceret baptismum, quia non explicaret actum abluendi, què distinctè explicari omnino debere, nec solum implicite con significari, diximus num. 1. Ita in casu nostro.

35. Dices. At P. Franciscus Scorsus utriusq; Linguae Græcæ, & Hebraicæ peritissimus in suo Latio Christiano putat *Ingravattare*, deduci à verbo Græco *ἐμβαπτίζω*, quod significat *Lavare*, à quo etiam verbo, dempra præpositione, deducitur, *βαπτίζω*, quod ritè in hujus Sacramenti collatione, omnes usurpamus. Si igitur *Ingravattare* significat *Lavare*, aptissimum verbum erit pro forma Baptismi.

Respondeo. Tamec si concederemus ejusmodi Etymologiam, quam certè ipse Pater Scorsus prudenter sub probabilitate dumtaxat approbat, quamque ex suo penu illam, nullo duce, sed certè, me id ab ipso sciscitante, protulit, eodemque, me rogante, in suo Latio scripsit. Tamec si, inquam Etymologiam concederemus, nihilominus ex antiquissima usurpatione loquendi Siculorum, non jam amplius ipsum abluendi actum, sed aggregatum illud, modo explicatum, hac ætate significat nostratibus, & nil præterea.

§. VI.

Regula tres, quibus docemur, quando sub conditione reiterandus sit Baptismus.

1. **P**rima Regula. Quoties collatus est Baptismus aliquo ex prædictis modis dubiè sufficientibus, erit necessariò sub conditione repetendus. Quòd si collatus fuerit, aliquo ex modis certò non sufficientibus, erit multò magis repetendus, sed conditio apponenda non erit.

2. Secunda Regula. Quoties probabilem opinionem habes, sive ex jure, sive ex facto, te non esse baptizatum, toties licitè poteris sub conditione rebaptizari, sed non obligaris. Ratio prioris partis hujus secundæ Regulae

§. VII.

Explicatur, quanam sit moralis certitudo de suscepto Baptismo.

a G. Hurtad. de Baptif. diff. 2. in resp. lib. 1. c. 33.
 gula est, quia jam habes prudentem, & rationabilem timorem de carentia tui Baptismi. Ratio posterioris est, quia potes sequi opinionem probabilem, atque adeo prudenter judicare, te esse baptizatum. Ita a Hurtadus contra Ochagaviam. Lege item b Delugo fuisse docentem, quando possis, non tamen obli-

geris reiterare baptismum.
 3. Ex his autem vides, te posse rebaptizari, etiam in omnibus illis casibus, in quibus, licet nos probabiliter dixerimus, sufficientem esse materiam, vel formam, alii tamen probabiliter dixerunt, sufficientem non esse. At, ut obli-geris, non reiterare hoc Sacramentum, puto, debere adesse certitudinem moralem validè jam collati baptismi, non verò probabilitatem quaecumque. Quæ autem ejusmodi moralem certitudinem pariant, mox separatim indicabo.

4. Tertia Regula. Quoties certus moraliter es, te esse baptizatum, si fortè habeas aliquem levem scrupulum, vel suspensionem de carentia Baptismi, non poteris rebaptizari. Ratio est clara, quia imprudenter ageres. Exempli gratia. Si natus es inter Christianos, rebaptizari non debes, quamvis levem scrupulum habeas, te non esse baptizatum; quia, ut mox dicam, natum esse inter Christianos, facit certitudinem moralem baptismi, si alia valdeürgens conjectura contra baptismum non adsit.

c Quintanad. de Bapt. sing. 8.
 5. Neque obstat, quod apud Quintanadvennas e ex Doctissimi cujusdam consilio, fuerit iteratum baptismum cujusdam mulieris, quæ, quamvis nata, ac nutrita inter Fideles, tamen ex levissima suspitione timebat de suo Baptismo, sed propter ejusmodi timorem inquietissima vivebat, non obstat inquam, nam post multa ibi à Quintanadvennas in favorem hujus reiterationis allata, tandem sic concludit. Hæc sunt, quæ virum doctum hujus Fœminæ Baptismo conditionali annuentem, movere potuerunt: At ego, nisi dubium, aut suspensionem prudentem ex defectu, vel materiæ, vel formæ, vel utriusque applicationis, intentionis, vel Ministri oram deprehendam, iterationem hanc consulere non audeam, sed nec eam in præsentî casu damnarem.

1. **E**sse natum inter Fideles, ut jam modo dixi, affert certitudinem moralem Baptismi. Nam natum inter Hæreticos, & ab illis fuisse baptizatum, valde probabile judico, posse rebaptizari, immò, & debere, quando aliqua sint circumstantiæ, in quibus suspecta sit sufficientia. *d*

2. Secundò, unus testis, de quo non sit probabilis suspicio mendacii, satis est, ut non rebaptizeris, si dicat se certò scire, te esse baptizatum. *d Vide quæ dixi lib. p. c. p. §. 2. 7.*

3. Tertio, multò magis erit satis fides Baptismi, ex libris Parochi sumpta.

4. Quarto expositi ad Hospitale, si schedulam habeant collo, *ut solet fieri*, appensam, qua significetur eorum baptismus, certitudinem habent moralem; unde non sunt rebaptizandi: nam, si habeant signum nondum collati baptismi, erunt sine conditione baptizandi: Quid si nullum habeant signum? baptizandos esse sub conditione puto; quia tunc magna est suspicio nondum suscepti baptismi.

5. Scio Quintanadvennas e censere, omnes Infantes inter Catholicos ubicunque expositos, etiam si habeant scripturam collo appensam, testificantem eorum baptismum, esse sub conditione rebaptizandos. Sed ego adhæreo communiori opinioni, & communi nostrarum Regionum praxi. Concederem nihilominus posse, sed non obligari, idque propter modò dicta §. præcedente, *num. 2. & 3.*

6. Is autem Auctor, quia degebat in illis locis, ubi non pauci olim vixerunt Mauri, & Saraceni infideles, quorum scripturis non erat fidendum, ideo universalem illam doctrinam doctuisse videtur.

7. Quintò, qui à peritis Obstetricibus, vel Parentibus, propter instantem necessitatem fuit privatim baptizatus, habet sufficientem certitudinem, quare non est rebaptizandus.

8. Ut autem comprehendatur, an sint peritæ, sunt diligenter examinandæ, præsertim in quatuor. Primò, quam formam pronuncient. Secundò, quàm, & quantam aquam infundant. Tertio, an simul simul-

tate morali à nobis libro primo explicata, formam proferant, & abluant. Quartò, quam intentionem habeant. Quare si in ejusmodi examine inventatur nihil substantiale defuisse, non erit, ratione Obstetricum, locus renovandi Baptismi, si secus, erit. *a*

a Lege qua dixi universaliter lib. 1. c. 1. §. 1. *b* Quintanad. l. c.

9. Quintanadvennas *b* sibi similis nimis est facilis in concedenda, & præcipienda hac iteratione illis, qui sunt ab obstetricibus baptizati, fortasse, quia in ejus Regionibus frequentes erant imperitæ, & fortasse infideles Obstetrices; at in nostris, ubi hoc munus non exercent, nisi approbatæ ab Episcopis, tanta facilitas, vel obligatio non est inducenda.

10. Inquirens hac occasione, peccante mortaliter dictæ Obstetrices, si nesciant formam, & modum baptizandi?

c Navar. Henriquez. Tol. Reginald. Gran. apud Leand. de Bapt. d. 4. q. 33.

Respondeo ita. *c* Ratio autem est, quia quilibet debet scire, quæ ad suum officium pertinent. Aliqui apud dictum Leandrum, qui hoc peccatum in Obstetricibus non agnoscunt, dicunt, Obstetricis officium non esse, baptizare, sed non placent, quia Caritas dicitur, quemlibet debere juvare proximum ad salutem consequendam, saltem quando commodè, & facile potest. At, quæ major facilitas, quam Obstetricem, cui saepe accidit, posse salvare Infantem, discere modum baptizandi? Adde, tantò majus fore earum peccatum, si sint imperitæ, quando cum ea imperitia, si suum non est munus baptizare, baptizent tamen, & Infantem in re tam gravi decipiant.

§. VIII.

Quid observandum in dicta repetitione Baptismi.

1. **V** Niversaliter adverte, quando rebaptizatur adultus sub e conditione, debere ipsum, si de mortali sit sibi conscius, se disponere per contritionem, vel per attritionem, non autem necessariò per confessionem Sacramentalem, ut nimirum sic obicem gratiæ amoveat, sed insuper adverte, suscepto jam certo Baptismo, eundem debere ea peccata ante hoc certum baptismum, & post illud dubium commissa, aperire Confessario, & sub conditione Sacramentalem absolutionem recipere, ut si fortè primus Baptismus fuit verus, tervetur præceptum Christi Domini, quo jubemur

d Quintanad. l. c. singul. 16. & 18.

omnia mortalia post Baptismum commissa clavibus subjicere.

2. Præterea pro praxi dicti Baptismi conditionari nota sequentia. Primò, illud posse conferri domi, vel in quocunque loco privatum, immò occultissimè solum cum solo. Secundò, posse à quopiam, sed certè perito, etiam si facile possit haberi Sacerdos. Tertio, non esse adhibendam Patrinum, poterit tamen, nec si adhibeatur contrahi cognationem spiritualem. Quartò, non esse necessarias alias Ecclesiæ caerimonias. Ratio omnium horum est, quia solemnitates loci, Ministri &c. sunt institutæ solum pro Baptismo absoluto. Quare nec inter baptizantem, & Baptizatum oriitur cognationem, puto cum eodem Quintanad. dicto sing. 18. num. 2. licet oriiri putet ex Dicastillo, Diana p. 11. tract. 3. resp. 57.

3. Scio aliquos e in Tertio ex his superaddere distinctionem. Dicunt enim, si fortè post dictum conditionatum Baptismum, inveniatur primum Baptismum fuisse validum, Patrinum Baptismi conditionari non esse verum Patrinum, nec cognationem contrahere, si tamen illud inveniatur fuisse invalidum, tunc Patrinum dicti Baptismi conditionari esse verum Patrinum, quia jam is suscepit baptizandum in vero Baptismo. Scio inquam id: Verum ego nunquam fieri verum Patrinum in Baptismo conditionato sustineo cum Quintanadvennas, quia hæc Patrini solemnitas ut & aliæ non sunt institutæ, nisi, ut dictum est, pro Baptismo absoluto.

e Perez de Matrim. d. 29. sec. 3.

CAPUT II.

De Ministro Baptismi.

§. I.

Quisnam sit, præsciendò à casu necessitatis.

1. **M**inister Ordinarius Baptismi est Sacerdos, & quidem proprius, id est, Parochus.

Hinc, non solum Laicus extra necessitatem baptizans, peccat, sed etiam alius Sacerdos, quamvis hic sit Parochus alterius Parochiæ, nisi de licentiâ Episcopi, qui certè est supremus Parochus suæ Diocesis, vel de licentiâ proprii Parochi, quæ sola sufficit, neque enim ad Baptismum requiritur approbatio Episcopi.

Episcopi, sicuti requiritur ad Sacramentum Pœnitentiæ.

2. Inquires. Quale nam est hoc peccatum?

a Navar. cap. 27. n. 7. ex c. in-terdicitur Respondet, mortale ex genere suo, & contra iustitiam, quia agit contra officium alterius, nisi excusetur baptizans à licentia præsumpta Parochi, quæ certè sufficit.

2. q. p. Ca- stro-pal. alios citans de bap. diff. unie. p. q. n. 2. G. Hurt. d. 2. de bap. diff. 2. vers. Diaconus ergo. 3. Dixi ex genere suo, nam si fiat semel, aut bis, non contradicente Parocho, seu non multum ipso de huiusmodi collatione laborante: videtur esse parvitas materiæ, adeoque ad summum veniale.

4. Inquires iterum. Vicarius Generalis potestne sine peccato baptizare oves Parochi suæ Diœcesis, aliisque licentiam hanc concedere, contradicente Parocho? Præscindimus autem ab elemosyna, quæ fortè ex lege, vel consuetudine cedit Parocho ex collatione baptismi, ea enim omninò Parocho semper debetur.

5. Respondeo, ex speciali Episcopi concessione data circa Baptismum suo Vicario, posse sine dubio. Nam sicut potest ex se Episcopus, quia, ut diximus, est supremus Parochus, ita potest eam potestatem aliis delegare.

6. At ex sola Vicariatus constitutione, quid dicendum?

b Barbosa de potest. Ep. p. 3. Al- leg. 54. Respondet. Colligo ex *b* Barbosa posse. Is enim docet, Vicarium ea non posse sine speciali commissione, quæ propter rei gravitatem indigent speciali concessione. At non est tanti Baptismum conferre, licentiamque ad illud conferendum dare. Et quidem idem ibidem ponit per extensum quadraginta novem casus, in quibus dictus Vicarius indiget prædicta peculiari concessione, inter quos, ille, de quo agimus, nequaquam adest.

c Castrop. de bap. d. unie. p. 9. num. 3. 7. An Religiosi ex privilegio possint extra necessitatem baptizare sine Parochi licentia, vide Castropalaum e qui cum Suario docet, solum eos posse in terris Infidelium, ubi nondum fundata sunt Ecclesiæ. Extra necessitatem ergo Religiosi nequeunt sine licentia Parochi baptizare solemniter, sicuti nequeunt cæteri Sacerdotes, cum ejus autem licentia non peccabunt contra jus Parochi, sed tamen peccabunt, quia iis prohibitum est in Sacris Canonibus, Verum contra hanc prohibitionem ire, non peccare eos, nisi levissimè venialiter, & facile, posse excusari ex sola voluntate Patris, id ex devotione à Religioso petentis, fusè probat Quintanadvennas.

d An iidem possint esse Patrini, dicam suo loco infra.

§. II.

Minister Baptismi in casu necessitatis.

1. **I**N necessitate, hoc est, quando est periculum, ne quis absque Baptismo decedat, quod periculum Medici, vel Obstetrices, vel vir prudens cognoscere debet, nec tamen scrupulosè, quia quilibet rationabilis timor mortis sufficit, ut benignissimè docet Quintanadvennas in necessitate, inquam, quilibet quemlibet baptizare licitè valet.

2. Docemustamen, hunc ordinem esse servandum, ut scilicet absente Parocho, hoc Sacramentum administret Sacerdos quicumque, hoc absente, Diaconus, tum Subdiaconus, tum Acholitus, tum Exorcista, tum Leitor, tum Ostiarius, tum demum Clericus primæ tonsuræ. Quod si nullus ex his præstò sit, administret homo laicus, tum Fœmina, tum Hæreticus, Infidelis, Apostata. Ita Sanctus i Thomas, aliique passim. Laicum non excommunicatum præferri debere Clerico, imò, & Sacerdoti excommunicato, tum non tolerato, docet *b* Hurtadus, sed non esse præferendum meritò docet: *i* Henriquez, aliique quia pro illo articulo, æque est Minister non excommunicatus, atque excommunicatus.

3. Circa prædicta sunt adnotanda tria. Invetere hunc ordinem, non videtur res gravis, præscindendo ab alio inconveniente, quale esset, si Hæreticus præferretur Catholico cum scandalo, vel cum periculo conferendi invalidè Baptismum. Quale etiam inconveniens locurreret, si laicus, vel inferior vellet præferri Sacerdoti volenti baptizare, tunc enim peccaret mortaliter laicus, seu inferior, cum hoc sit proprium Sacerdotis, licet non cum tanta officii proprietate, ut quando ipse abest, vel tacet non possit alius ministrare. Quidquid sentiat in hac administratione postponere Sacerdotem putat, semper esse mortale.

4. Quæres. Si adest mulier v. g. quæ publicè concubinatam, v. g. puraretur esse in mortali, esse in actione prædicta baptizandi, præferendus vir, seu Sacerdos iustus, n. 10.

Quintanadv. de Bap. sing. ultimo. c. Infra c. 4 §. 2. n. 20.

Quintanadv. de Bap. sing. ultimo. c. Infra c. 4 §. 2. n. 20.

g. s. Th. 3. art. p. 6. deinceps. h. G. Hurtad. d. 2. diff. 3. fine.

Henri- quez. Suar. Vgolm. ap. de excom- munit. d. 5 q. 9. favet. que Delu- go de pœ- nit. d. 18. n. 37. con- nient. tra Suar. alioque.

go de pœ- nit. d. 18. n. 37. con- nient. tra Suar. alioque.

Castro- autem, Be- palaus qui in hac administratione postponere Sacerdotem putat, semper esse mortale. citans, d. 2 de bap. q. 2 p. 5. nu. 11. Val. l. c. de bap. d. unie. p. q. justus, nu. 10.

ez de rim. sec. 3

justus, mulieri justæ: Respondeo cum Filiu-
cio præferendum. Cum enim ministrare in
mortali hoc Sacramentum privatim, & sine
solemnitate, non sit mortale, ut supra vidi-
mus *b* non est, unde ordo prædictus legiti-
mus sit prævertendus.

5. Secundum. Non solum est congruum,
sed opus omnino est, Superiorem cedere ejus-
modi officium inferiori, virum v. g. mulieri,
quando Inferior est petitor ad baptizandum,
ut æquum sic securius conferatur tantæ ne-
cessitatis Sacramentum.

6. Tertium. Qui baptizat in necessitate,
contrahit cognationem spirituales cum bap-
tizato, & cum ejus parentibus, quia etiam
tum, verè baptizat, excipe quod dicam nu-
mer. 8.

8. Atque in hoc adverte notabile discrimen.
Nam qui baptizat in prædicta necessitate
certò contrahit cognationem, ut jam dixi.
At eum, qui in eadem necessitate, privatim,
de sacro Fonte suscipit baptizatum, cog-
nationem contrahere, solum est probabile,
cum aliqui negent contrahere, aliqui affir-
ment, ut infra c. 4. §. 3. n. 3. dicemus.

8. Illa tamen hic adest limitatio. Nam Pa-
ter baptizans in prædicta necessitate Filium
legitimum, certò non contrahit cognatio-
nem cum uxore sua, unde potest debitum pe-
tere, quia sic manifestè disponitur in e Iure, id
quod cum d Hurtado intelligo, etiam si alii
adsint, qui possunt baptizare, esto Sanchez e
putet contrahere, quando alii adsunt.

c. ad Li-
mina 30.
qu. p.
d. G. Hur-
tado. de
matr. d. 18
diff. 6. sine.
e Sanc. lib.
7. matr. d.
57. num.
f Sanchez,
Henri-
quez alii-
que quos
quiturque
Bonac. q. 3
de matr. p.
5. §. 2. nu.
11.

9. Dixi Filium legitimum. Si enim Pater
baptizat Filium suum natum ex sua Concu-
bina, & consequenter non legitimum, ita
contrahit cognationem spirituales cum illa,
ut non possit se eandem ducere in uxorem.
Ratio hujus doctrinæ inde ducitur, quia Re-
gula generalis est, ut contrahatur dicta cog-
natio inter Baptizantem, & parentes baptiza-
ti, & solum in prædicto jure, *Ad limina*, exci-
pitur baptizans in necessitate suum filium su-
sciptum à sua conjuge. Et propter paritatem
rationis, Filium ejusdem sua conjugis, quamvis
non suum, quem Sæculi appellamus *Egliastio*, ut
manifestè colligitur ex dicto c. *ad limina*. At illa
Concubina, Conjux non est.

10. Quæres. Si Pater, vel Mater baptizent
proprium Filium, vel filium legitimum alte-
rutrius extra necessitatem, privantur ne jure
petendi debitum conjugale?

Respondeo. Quamvis mortaliter peccent,
quia faciunt contra Sacros Canones addu-
ctos ab Hurtado, g tamen non privantur dicto
jure ex probabili opinione, quam contra
communem sequitur, & probat idem Hurta-
do. Summa autem probationis est, quia vel
nullus Canon eam privationem præcipit, vel
si præcipit, jam fuit à Canonibus posteriori-
bus correctus. Idem propter eandem rationem
dicemus infra c. 4. §. 2. nu. 17. si Pater, & Ma-
ter sint Patris sui propriæ sobolis.

§. III.

De obligationibus Ministri Baptismi, Quando è
conferatur extra necessitatis articulum.

1. **M**inister, quando extra necessitatem
baptizat, baptizare obligatur cum so-
lemnitatibus ab Ecclesia institutis: qui se-
caxit, peccabit ex genere suo mortaliter: Nec
Minister solum, verum etiam ipse baptizan-
dus, si sit adultus, & quicumque alius, qui sit
causa omissionis hujusmodi. Ratio est, quia
sic fieret contra Sacros & Canones, & contra
proximam Ecclesiæ in re ex se non levi. Ita i Le-
ander plures adducens, contra admodum pau-
cos.

2. Solemnitates breviter collectæ, quas
pluribus explicat & Castropalaus, hæc sunt ex
Ritu Romano.

I. Adhibenda est aqua naturalis, non tamen
quælibet, sed benedicta in sacro Fonte.

II. Adhibendus est Patrinus.

III. Imponendum nomen.

IV. Facienda professio Fidei, seu publica re-
citatio Symboli Apostolici.

V. Impressio signi Crucis in fronte, & pecto-
re baptizandi.

VI. Abjuratio Dæmonis, & trina insufflatio.

VII. Applicatio Salis exorcizati in ore bap-
tizandi.

VIII. Terna Tinctio aurium, & narium ejus-
dem cum saliva.

IX. Impositio manus Sacerdotis super caput
ejusdem, & Benedictio.

X. Unctio pectoris, & scapularum ejusdem
cum Oleo benedicto.

XI. Unctio verticis ejusdem cum Chrismate,
& quidem illius anni, nisi necessitas co-
gat.

XII. Coo-

- XII. Coopertio dicti verticis jam uncti cum veste candida.
- XIII. Porrectio cerei accensi ipsi jam uncto, & sic cooperto.
- XIV. Hæc debent fieri in Ecclesia.
- XV. Sacerdos debet esse vestitus Superpellicio, & Stola.

3. Porro, citra contemptum, & grave scandalum, unam, vel alteram rem ex his le- vem omittere, non esset, nisi veniale; omnes, vel gravem aliquam, mortale profectò ef- fecerit, licet benignius loquatur Posslevinus, quem refert, & non rejicit Medulla Theolo- gica. a

a Medul.

Theol. de Bapt. dub. 5. nu. 5. Supr. c. 1. §. 2. nu. 2. Infra. c. 4. §. 1. nu. 2. d. Suar. de Bapt. d. 31. sec. 2. Quintana. d. de Bapt. sing. 15. Castro. l. mox ci- tando nu. 16. Clemen. x. de Bapt.

4. Diximus autem supra b uti aqua natu- rali, sed non benedicta, non esse mortale ex probabili sententia, omittit autem Patri- b num esse mortale dicemus, paulò e post quan- do baptismus confertur solemniter extra arti- culum mortis.

5. Sed quid de loco? Respondeo. Qui sine necessitate aliquem baptizat extra Ecclesiam, domi v. g. vel etiam in Oratorio priva- to, peccat mortaliter quia res e gravis e

Quintana. d. de Bapt. sing. 15. Castro. l. mox ci- tando nu. 16.

6. Non te prætereant tamen, in jure f con- cedi, ut Liberi Regum, vel Principum bap- tizentur in domo privata, sed intellige ex Sua- rio l. c. in privato Oratorio, & cum solemnita- tibus consuetis.

16. Clemen. x. de Bapt.

7. Sed quis censendus erit Filius Principis? Respondet Suarez citatus his verbis. Glos- sa latè disputat quismam nomine Principis comprehendatur, & adductis variis juribus concludit, illa voce plus videri significari, quam nomine Ducis, vel Marchionis. Quod videtur verum, quando hi non sunt supremi, sed sub Regibus constituti. Solum igitur videntur posse uti hoc Privilegio Reges, vel alii supremi Potestate, qui ferè Regibus a quipa- rantur. Hæc Suarez. Glossa autem ibidem ad- dit, Regis, vel Principis Filios, & Nepotes, quo pacto intelligerentur omnes descendentes per lineam rectam, qui nomine Liberos veniunt. Nunquid ergo in infinitum? Nequa- quam puto, sed solum, denec Regia Maje- stas, Regiusque decore in Nepotibus confer- varur. Sic enim ex intentione Legislatoris in- terpretari Privilegium hoc omnino debemus. Lege Quintanadvannas, qui adhuc benigni- us loquitur, cujus tamen benignitatem se- qui nolo. Denique nota non esse, probabi-

g Quintana. d. de Bapt. sing. 21. Med. Theol. de Bapt. c. 1. §. 2. nu. 6. Bonac. Co- muck.

Tamburinus de Sacramentis.

liter, h reperendas prædictas cærimonias, si Henric. fortè Baptismus solemniter celebratus com- prehendatur fuisse nullus: sicuti etiam su- præ diximus, non esse eas iterandas, si quan- do quis sub conditione est rebaptizandus, tunc enim satis, superque erit, ipsam so- lam substantiam Baptismi, etiam secretis- sine, repetere, esto Castropalaus i pu- ter, in priore casu ex prædictis esse repe- tendas.

Henric. apud Ca- strop. l. mox ci- tando de Bapt. diff. unic. p. 12. n. 23. §. 24.

Quod si ob necessitatem Domi, sine dictis solemnitatibus fuit Baptisma collatum, o- portere eas in Ecclesia suppleri, docet cum Quintana d. de Bapt. sing. 18. nu. 4. si fortè aliquod in iis supplendis, scanda- lum, vel grave damnum timeretur. Inve- nio nihilominus aliquos m dicentes, præ- cito contemptu, esse tantum veniale, illas non supplere.

k Castrop. l. c. n. 21. Quintana. d. de Bapt. sing. 18. nu. 4. Inve- nio nihilominus aliquos m dicentes, præ- cito contemptu, esse tantum veniale, illas non supplere.

CAPUT III.

De subjecto Baptismi.

Quæ hic ad praxim faciunt, tria sunt o- mnino. Primum pertinet ad Infan- tes, qui nascuntur à Fidelibus. Secun- dum, ad Infantes, qui nascuntur ab Infide- libus. Tertium ad adultos rationis Com- ptes. Amentes à nativitate inter Infantes con- numera, ac propterea more Infantium bap- tizandos.

Quintana. d. de Bapt. sing. 18. nu. 4. Inve- nio nihilominus aliquos m dicentes, præ- cito contemptu, esse tantum veniale, illas non supplere.

§. I.

De Baptismo Infantium, qui nascuntur à Fidelibus.

1. H I statim sunt baptizandi. Et quamvis nullum videatur adesse præceptum, quo teneantur Parentes, vel curam Infantium habentes, eos statim baptizare, quando nul- lum apparet periculum decedendi sine Ba- ptismo, tamen ex receptissima, gravique Ec- clesie consuetudine, sub mortali obligantur non valde differre.

o Bonac. d. 2. de bapt. q. 2. p. 2. n. 6. citans Val. Hen- ric. l. c. n. 23.

2. Sed quantum est hoc valde? Respon- deo. Bonacina o putat dilationem trium, vel quinque, vel plurium dierum non esse mor- tale, additque in hunc modum. Immo abso- lutè rign. Vasq.

D

Huy- de r. d. 10 5.

m. 8 de Ba- no. d. de d. 4.

Castrop. p. d. 12.

Jurè Baptismum differre posse, nonnulli do- cent, dum rationabilis causa subest: nec im- minet mortis periculum *ut hic semper* suppo- nimus, nec fortè in ea Diœcesi ad sit peculiare præceptum.

à Ochag. qu. 18. b Bar. Led. diff. 14. quem se- quitur Le- and. de bapt. q. 14. c Pet. Led. c. 7. de bap. d S. Th. qu. 66. art. 15. ad 4. ibi in commen- tarios. Suar. de Sacra. d. 23. sec. 3. Castrop. de bap. d. un. p. 9. à nu. 14. G. Hur- tad. de bap. d. 2. diff. 6. e Supra c. 1 §. 5. à n. 33 f Lib. 1. in Decal. c. 3. §. 7. V. Ba- ptismus.

Ochagavia *a* differri posse ait, ad arbitri- um prudentis, cum non sit definitum ab Ec- clesia, quo die sit conferendus: cavendum tamen esse, ne nimium sine causa differa- tur.

Bartholomæus *b* de Ledesma ait, posse dif- ferri in diem octavum, immo usque ad deci- mum, vel duodecimum. Petrus de Ledesma *c* censet quindecim, aut viginti dies differre ef- se nimis, atque adeo mortale, sine urgenti causa.

Ex his placitis elige tibi, quod probabilius in circumstantiis, in quibus casus occurrerit, apparebit.

3. Ad subjectum Baptismi pertinet, an Multi validè, & licitè simul, id est, per unicam formam, (posito, quod singuli abluuntur) bap- tizentur, vel unus à multis: sed quia hi sunt casus rarè praxis, videantur apud *d* Docto- res: nobis sufficiant, quæ de his diximus *e* su- pra.

Præterea, qua ratione sint baptizandi, quando duo Gemelli ita juncti nascuntur; ut non appareat, sitne una, an duæ personæ, vel quando non apparet, vitamne habeat proles, an sit monstrum, alibi *f* diximus,

§. II.

De Baptismo Infantium, natorum ab Infidelibus.

1. **R**egula generalis. Licet nequeant, utro- que parente refragante, Infantes Infi- delium baptizari, ut mox dicemus *num. 8.* bap- tizari tamen possunt, altero ex parentibus consentiente, etiam si hæc sit Mater. Debet tamen tunc puer tradi curæ Parentis consentientis.

Hæc regula colligitur ex jure *g* & fulcitur ratione, quia Religionis, & Filii bonum præ- ferenda sunt Juri, quo Pater potitur in Fili- um. Et certè Gregor. XIII. ut refert Valentia *h* decrevit aliquid fortasse difficilius, id est, ut baptizaretur Puer, quem Avus paternus volebat baptizari, invita Matre Judæa.

g C. 2. de conver. Infidel. h Val. d. 4. qu. 3 p. 3. vers. Quarto dico.

2. Hinc primo possunt baptizari Infan- tes, qui longissimè ab sunt à parentibus Infi- delibus, & amplius ad eos transmitti non pos- sunt. Ita *i* Scotus, & *k* Caetanus.

3. Hinc Secundo, non licet baptizare In- fantes in vitis Tutoribus Infidelibus, quando illi sunt parentibus orbati, quia ex jure natu- rali Tutores succedunt Patri, quando eos Pa- ter constituit, sicuti eidem Patri, ex eodem Ju- re succedit Avus.

4. Quando autem Tutores Jure civili sunt constituti, iidemque subjecti sunt Prin- cipi Christiano, possunt prædicti Infantes baptizari, etiam Tutoribus hujusmodi in vi- tis, quia tunc Princeps potest privare potesta- te illos Tutores, eamque sibi assumere, vel alteri Tutori Christiano dare, & consequen- ter Infantem baptizare. Curare tamen tunc Princeps debet, ut puer ab Infidelibus sepa- retur, ne periculum subeat deserendi fidem, ut notat *l* Hurtadus.

5. Hinc Tertio, Infantes Filii Hæretico- rum *m* possunt, in vitis parentibus, baptizari, quia eorum parentes, utpote per Baptismum subditi Ecclesiæ, possunt cogi ad servanda om- nia præcepta Naturalia, Divina, & Eccle- siastica, quare cogi possunt ad servandum præceptum hoc de Baptismo: Si tamen ad sit periculum subversionis, debebunt ab illis a- veli Filii.

6. Si unus tantum ex dictis Hæreticis parentibus sit baptizatus, idem dic, quia in hoc satis est, si alteruter ex parentibus sit sub- ditus Ecclesiæ, positque ab illa cogi.

7. Sed quid agendum, si ejusmodi Infans non possit à parentibus Hæreticis separari?

Respondit Suarez *n* tunc non esse bap- tizandum, ne scilicet grave damnum potius Infans suscipiat à parentum consortio, quam emolumentum à Baptismo. At Layman *o* pu- rat baptizandum esse, quia dictum pericu- lum incertum est: nam fortasse puer morietur ante usum rationis; & quando erit ætate grandior, facilius revocabitur ab infidelitate, cum primum sciet se Sacro Baptismate con- signatum. Utriusque probabiliter ratiocina- ri, merito pronunciat *p* Leander.

8. Hinc Quarto, Infantes parentum Infi- delium, qui parentes sui juris sint, nec ullo modo subjecti Principibus Christianis, non possunt, parentibus utrisque in vitis, baptiza- ri. Ita

i Scotus in 4. dist. 5. q. un. art. 10. k Caet. 3. p. qu. 68. art. 10. l G. Hur- tad. l. mox citandus. m G. Hur- tad. d. 3. de Bap. diff. 4. Castrop. de Bap. d. un. p. 5. n. 9. n Suar. apud Ca- str. mox citandus. o Laym. quem ci- tat. sequi- turque Cast. de Bap. d. un. p. 9. nu. 10 p Leand. d. c. Bap. d. 5. qu. 8. r Ita

a *Suar. de Sac. d. 2 §. 3. in- itio.* *G. Hur- tad. de Bap. d. 3. diff. 4. in- itio.* *C. Majo- res de Bap. C. Ludau. eodem.* *G. Hur- tad. de Bap. d. 4. V. observan- dam, ci- tans Vasq. C. Co- ninck. d. Castrop. d. un. de Bap. p. 6. n. 16.* *e Durand. C. Vasq. quos cit. G. Hur- tad. l. c. diff. 5.*

ii. Ita Suarez a dicens nullum Theologum se invenisse, qui contrarium doceret, cujus dicti ratio illa nobis sufficiat, quod nunquam id consuevit fieri ab Ecclesia, immò in Sacris Canonibus prohibuit, ne, parentibus invitis, baptizarentur Infantes Infidelium, solum civiliter subsectorum Ecclesie.

9. Excipio, e si quando infans praevidetur moriturus, tunc enim non est morale periculum, quod parentes eum revocent à fide, nec aliud sequitur incommodum, si cautè, ut supponimus, Baptismus ipsi, parentibus nolentibus, conferatur. Addit autem Castropad. laus, d in extrema vicinæ mortis necessitate, etiam si timeas à Patre agrè id ferendum, & Filium Sacrilegiis, & falsitatibus, si fortè viderit, contaminandum, adhuc posse te, illum baptizare; nam si poteris, illum separabis à Patre, si non poteris, ipsi Patri imputabuntur ea sacrilegia, non tibi, qui ab illa necessitate Baptismatis excusaris.

10. Dixi autem modo (nullo modo sub- jecti) & Sacri Canones dixerunt, (solum civiliter subsectorum Ecclesie.) Nam, si parentes sunt Mancipia, seu verè servi Christianorum, potest Dominus baptizare eorum infantes Filios, invitis parentibus, siquidem servi magis sub cura Domini sunt, quam sub cura Parentum.

11. Addunt aliqui, Principes Christianos posse baptizare Infantes Turcarum, quamvis nondum Mancipia, etiam parentibus repugnantibus, quia sicuti adversus illos; dicti Principes justum bellum gerere, eosdemque occidere, propriisque bonis spoliare possunt, ita, & eorumdem filios ab ipsis avellere, ut certè post Baptismum facere oportebit, eosque in Fidei Mysteriis instruere. Rectè igitur Doctores citati rejiciunt f Sotum dicentem, non licere Domino eo solo sine separate parvulum à Patre, ut ille baptizetur.

12. Denique bene advertit hic g Vasq; Judæos, in Terris Christianorum degentes non esse servos, sed concives: quare cum eorum Infantibus non erit agendum, nisi eo modo, quo diximus numero 8. cum civiliter sub- jectis.

13. Sed adhuc inquires, In casibus prædictis, in quibus possunt Domini baptizare prædictos Infantes, obligantur ne?

Respondeo. Ita profectò per se loquendo, sic dictante Charitate, seu Misericordia.

14. Dico tamen (per se,) excipere enim debemus casum, quo quis excusaretur ab aliquo gravi incommodo, quod ex ejusmodi Baptismate conferendo sequeretur, judicio prudentis Theologi expendendum.

15. Superfunt duæ practicae difficultates, licet minus frequentes, enodandæ.

Quæri enim Primò potest, An, si dubitetur de usu rationis pueri, ipse autem Baptismum deponat, invito utroque Parente, An inquam baptizari licitè possit?

Respondeo, me de hac difficultate alibi h plene dixisse.

16. Quæri Secundo potest de eo casu, qui superioribus annis agnatus est Melitæ in nobilissimo Militum Hierosolymitarum concilio.

Inter divitem, & pinguem prædam, qua semel prædictorum Militum Threces potitæ sunt, dum strenuè, ut solent, præstantes, ingens Turcarum Navigium expugnarent, adfuit Infans à mammis, adhuc Nutricis pendens, Regio genere, ut dicebatur, enatus. Pater ergo, qui certè locupletissimus instructus erat divitis, ut infortunii nuncium accepit, per fidos Legatos Magnum memorati Ordinis Magistrum, oblato ingenti in redemptionem pretio, exoravit, ut Infantem filium suum Unigenitum, ut dicebat, remitteret ad Patriam. Nam propter ea quæsivum fuit, an licitè potuisset Infans ad Patrem infidelem remitti, cum certo ipsius animæ irreparabili detrimeto? Potuisset enim non remitti, jam ex se patet.

17. Respondeo; Si mihi hæc quæstio proposita fuisset, affirmassem, esse probabile, licitè potuisse remitti, (nam quid tunc dictum à Theologis fuerit, profus ignoro,) quia puto esse probabile, Christianos posse licitè reddere Infantes non baptizatos, accepto pretio à parentibus oblato.

Primò propter majorem libertatem, & honorem Religionis nostræ, & Baptismi reverentiam.

Secundo, quia videretur Ecclesia uti mediis ferè violentis, & valde extrinsecis ad fidem propagandam.

Tertiò efficacius, quia Infideles etiam retinerent infantes Christianos captivos, si ipsis negari suos Infantes, præsertim adeo ab iisdem expetitos, experirentur.

Quartò, quia Dominus subiret onus illos

alendi, & educandi, nec eos vendere regula-
riter posset, quo pacto essent magno sumptui.
& labori iis, qui in illos dominium habent:
Charitas verò non videtur cum tanto in-
commodo, & onere obligare, dum Infans a
non est in extrema necessitate, hoc est, in ar-
ticulo mortis constitutus. Quòd si in hoc, ii,
qui remittunt, videantur cooperari cum pec-
cato Infidelium Parentum, tamen excusan-
tur, quia ex una parte vendere, seu restituere
Parenti filium, non est res intrinsecè mala;
& ex alia, satis prædicta incommoda ven-
dentem excusant, & sic mala sequentia
meritò solis parentibus Infidelibus imputan-
tur.

a Suar. a-
pud Bona.
mox citan-
dum.

b Suar.
Henriq.
Vasq. alii-
que quos
citatur, se-
quiturque
Bona. d. 2.
de bapt. q.
2. p. 6. nu.
14.
c G. Hur-
ead. d. 3. de
bapt. diff. 5
vers. ita
tamen.

13. Quæ dixi, ex Suario b didici, aliisque.
Cæterum non videtur huic sententiæ e Hur-
tadus assentiri: absolute enim edicere, ex Misericordia teneri Dominos, ad non restituendos Infantes Parentibus Infidelibus.

19. Post hæc scripta incidi in d Castropalaum, qui sic habet. Præterea Consuetudine introductum est, sæpè parvulos Saraceno- rum, immò Hæreticorum, captivos vendi, & restitui Parentibus, nullo collato Baptismo, ne ab ipsis Catholicorum filii decineantur. cum gravi Apostasie periculo.

§. III.

De Baptismo Adultorum. Vbi de obligatione, quam habet Adultus baptizandus, sciendi Mystera & Præcepta Fidei.

1. CUM Adultus in Religionis electione sit maxime sui juris, posse, immò, & debere, quibuscunque contradicentibus, baptizari, nimis est certum; Solum igitur hic agamus de dispositione, quam ad Baptismum afferre debet: quæ certè quatuor importat.

Primò, intentionem suscipiendi hoc Sacramentum.

Secundò actum saltem Attritionis, quo à se removeat obicem peccati.

Tertiò, cognitionem Mysteriorum Fidei.

Quartò, similem cognitionem Præceptorum, ab ipso deinceps servandorum.

Quoniam verò de primis duobus alibi dictum est satis libro 1. de Sacramento in genere, nunc breviter de Tertiò, & Quartò aliquid delibemus.

2. Quoad Tertium ergo. Extra mortis articulum esset mortale, Adultum aliquem baptizare, vel se sinere baptizari, nisi pro sua capacitate cognitionem habeat Mysteriorum Fidei; nam ea debet credere, juxta illud Matth. 11. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. At credi non potest id, quod nescitur.

3. Ea verò, quorum cognitio necessaria est, sunt, Quod Deus sit unus, & Trinus, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Quod idem Filius Dei, ut nos salvaret factus sit homo, mortem sit passus, resurrexerit, vivatque nunc gloriosus in Cælo, venturusque sit in Mundi fine, præmium æternum, hoc est, beatam vitam Bonis, & Fidelibus redditurus, æternam pœnam Malis: ad quam beatam vitam pervenire non possumus, sine fide, & absque observantia præceptorum Christi. Quæ omnia debet Adultus credere, tanquam à Deo, qui fallere, nec falli potest, revelata. Debet item credere per baptismum se obtenturum gratiam, & amicitiam Dei: ut nimirum sciens, & prudens, se saltem ad attritionem disponat, illamque velit. Rectè autem nota Quintadavennas e in intentione Baptismum suscipiendi involvi hoc ultimum; intentio enim suscipiendi Baptismum nulla esset, si de bapt. sin. Baptismi effectus, id est, amicitia seu reconciliatio cum Deo nullo modo cognoscere-
tur.

c Quint.
si de bapt. sin.
gul. 2 §. n. 4

4. Quoad Quartum. Quia quilibet tenetur scire obligationes sui status, & professionis, ideo debet baptizandus, tum præceptorum Decalogi, tum Ecclesie, saltem in genere, cognitionem habere. Quare qui extra necessitatem baptizat Adultum sine horum instructione, peccat mortaliter, ut fuse docet Sanchez. f

5. Quamvis autem tantummodò prædicta sint pro suscipiendo baptismo necessaria, tamen urgeat instructor, ut Baptizandus sciat alia Mystera, sciatque Symbolum Apostolicum, Orationem Dominicalem, Salutationemque Angelicam, & decem præcepta, aliaque, quæ de præcepto scienda sunt à Fidelibus, quæque enumerat ibidem Sanchez, & nos breviter collegimus libro 2. in Decal. c. 1. §. 1. Nam post susceptum Baptismum facile negligi deinde solet horum notitia.

f Sanc. lib.
2. in Decal. c. 3. n. 24. sine.

6. Dixi nu. 2. & 4. Extra necessitatem, mortisque periculum: in necessitate enim, sine prædicto-

dicto-

dictorum scientia, sed tamen, quando potest, cum generica voluntate credendi, quæ credit Ecclesia, posse licite Baptismum conferri, ac suscipi ab Adulto consentiente, omnes a supponimus. Illud denique hic præterire nolo. Tamen si quilibet, ut colligitur ex dictis §. 1. obligetur baptizari statim, ne se exponat periculo moriendi sine Baptismo, & ut valeat in decursu suæ vitæ cætera Sacramenta suscipere, tamen si forte quis damnatus ad mortem sit Infidelis, & convertatur ad CHRISTUM, poterit differri ejus Baptismus, usque ad locum patibuli, ut sic securius salutem nanciscatur. Ita contra Joannem Sancez, Quintanaduennas b, id pluribus probans; qui addit, hunc decenter baptizatum non posse suscipere Eucharistiam; Sed nos cum eodem Io. Sancez posse docuimus a: b: c, & quidem eodem die, & sufficere una hora ante mortem: nam propterea, ad facilitandam hujus casus praxim, sic corrigere prædictam Quintanaduennæ doctrinam, ut hujus morituri Baptismus differatur, usque ad ultimum diem, atque in illo baptizetur, & post instructionem de Mysterio Eucharistiae, antea aliquot horas mortis, communicetur.

CAPUT IV.

De cognatione spiritali, quæ oritur ex Baptismo.

§. I.

Proponuntur ea, quæ sunt deinceps explicanda.

1. Præmittendum est Primò, Patrimum, vel Matrimum esse eum, vel eam, qui, vel quæ sponder, se habiturum Paternam spirituales curam eius, qui Baptismum est suscepturus, in instructione rerum Fidei. Sponder autem tacite; quando baptizatum suscipit, etiam si nihil respondeat.

Hæc autem susceptio, unde Patrinus Susceptor appellatur, & Matrinx Susceptrix, duplici consuevit modo præstari, vel scilicet baptizandum tenendo cum Baptismus administratur, vel eundem suscipiendo à manibus baptizantis, immediatè post Baptismum. Vide quæ dicam §. 4. num. 1.

2. Petes, solemniter baptizare sine Patrino (sub hac voce semper intellige, vel Matrinx,) mortale est?

Respondeo probabilius est, esse mortale d Leand. (ut etiam diximus in Confirmatione,) quia mox fit in re gravi, contra præceptum Ecclesiæ. tando. 1. Esto e Posslevinus apud Leandrum doceat, e Posslevinus non esse mortale, quando parentes sunt Canus apud tholici; & esto, Archangelus apud eundem Leand. d. L. dicat, esse de congruentia. de bap.

Dixi (solemniter) nam in Baptismo privato, licet admitti possit, non tamen id esse ex obligatione, non ignoramus cum Suario f. f Suar. de

3. Præmittendum secundò ex ritu, seu cærimonis Baptismi, ut etiam Confirmationis, oriri inter personas, quæ in illo concurrunt, cognationem spirituales, (quod est unum ex impedimentis matrimonium dirimentibus) hoc est illas personas, nisi dispensationem obtineant, invalidè inter se matrimonium contrahere.

4. Ea autem multipliciter olim oriebatur in jure antiquo, hodie tamen est à Tridentino g ad quatuor dumtaxat Classes personarum restricta. Nam primò contrahitur à baptizato, vel Confirmato cum baptizante, vel Confirmante. Secundò ab eodem baptizato, vel confirmato cum Patrino, vel Matrinx, & Sancez utraque hæc appellatur Paternitas. Tertiò contrahitur à Patrino, vel Matrinx cum Patre, & Matre baptizati, vel confirmati. Quarto à Patre, & Matre baptizati, vel confirmati cum ipso baptizante: & utraque hæc Compaternitas appellatur.

5. Quoniam autem de prædictis valde quidem minuta, sed certè necessaria, passim asserunt Doctores. Ego, ne confusa evadat Tractatio, ea omnia ad tria Capita reducarn. Primo; Quænam persona possit esse Patrinus? Secundò. Quænam administratio Baptismi requiratur ad ejusmodi cognationem pariendam? Tertiò, Quænam tenendi, seu suscipiendi actio?

§. II.

Quæ persona esse Patrinus possit?

Ut sit rationis Compos.

1. **A** exercendum munus Patrini, cognationemque contrahendam, Requiritur Primò, ut is usu rationis potiatur: Non ergo Infans, non mente captus, non ebrius; debet enim voluntariè velle facere id, quod instituit

D 3

a Sanchez. instituit Ecclesia, id est intentionem habere
 l. 7. matr. debet exercendi munus Susceptoris; secus, so-
 d. 61. lum materialiter teneret baptizandum, com-
 b Sanc. lib. modtratis caussa v. g. non verò exerceret sa-
 7. matr. cram actionem, ab Ecclesia institutam.
 d. 61. n. 11. 2. Non requiri determinatam etatem, nec,
 c Tol. l. 8. ut sit etate grandior, quam baptizandus,
 Sii. c. 23. communis docet opinio cum Sanchez, a
 d. C. in

Baptisma-
 re d. 4. &
 Pontifica-
 le Clem.
 VIII. hic.
 e Suar. Co-
 ni. Sanc.
 cum Leand.
 d. Conf.
 d. 5. q. 5.
 Navarr.
 Rod. Nald.
 apud eisd.
 Leand. l. c.
 quib? ad-
 de Quin-
 tan. de
 conf. ling.
 7. n. 5.
 g Suar. 3.
 par. q. 72.
 ar. 10. fi-
 ne.
 h S. Th. 3.
 p. q. 72.
 art. 10.
 quem se-
 quitur
 Dian. 2. p.
 Tr. 4. ref.
 2. i. incli-
 natque
 Quin. de
 confirm.
 sing. 7.
 n. 5.
 i Suar. l. c.
 & ap.
 Leand. de
 confir. d. 5.
 q. 4.
 k Leand.
 l. c.

Ut sit baptizatus.

3. Requiritur secundò, ut sit baptizatus.
 Quate Gentilis, immò, & Cathecumenus,
 etiamsi teneret baptizandum cum intentione
 e Suar. Co- quacunque & etiamsi in aliquo casu, aliquem
 ni. Sanc. cum debita intentione solemniter baptiza-
 cum Leand. ret, non contraheret cognationem ullam, &
 d. Conf. consequenter nec alii cum iplo. Ratio est,
 d. 5. q. 5. quia hæc lex cognationis profecta est ab Ec-
 Navarr. clesia, cui non subiacet Gentilis, vel Cathec-
 Rod. Nald. cumenus. Idque verum est, etiamsi postea
 apud eisd. illi Baptismum suscipere: quod enim ini-
 Leand. l. c. tium iratum est, tractu temporis non con-
 quib? ad- valefcit. Ita Sanchez b, aliique contra To-
 de Quin- letum. c

4. Inquires per hanc occasionem. An pati
 modo requiratur, ut sit confirmatus ille, qui
 confirmandum suscipit in Confirmatione?

Respondeo, Requiritur ex probabiliore sen-
 tentia, sic enim habetur in d. jure, unde sequi-
 g Suar. 3. tur, non e contrahere cognationem spiritua-
 par. q. 72. lem cum, qui nõ confirmatus aliquem tenet
 ar. 10. fi- in Confirmatione. Ratio est, quia in Pontifi-
 ne. cali dicitur, ut non Confirmatus non possit
 h S. Th. 3. alium suscipere: illud autem (non possit) hic
 p. q. 72. fatis probabiliter non solum videtur ostende-
 art. 10. re id illicitè fieri, sed etiam in validè. Cogna-
 quem se- tionem tamen contrahere, est etiam s proba-
 quitur bile, saltem propter Doctissimos Auctores,
 Dian. 2. p. bona ratione motos id affirmantes.

5. Illicitene mortaliter? Respondeo, non
 audeo mortaliter hunc condemnare, quia
 res non videtur gravis, sed venialiter dum-
 taxat. Scio g Suarium docere esse id illicitum
 mortaliter, sed ego Sequor S. Thomam h,
 qui, fatente eodem i Suario, videtur non
 i Suar. l. c. cognoscere in hoc mortalem culpam. Ap-
 & ap. probo tamen sententiam Leandri k
 Leand. de dicentis, utramque opinio-
 confir. d. 5. nem esse probabilem.

Ne sit Hæreticus.

6. Requiritur Tertio, ut Patrinus non sit
 Hæreticus: & quidem is illicitè graviter esset
 Patrinus, cum non sit aptus ad instruendum
 puerum in recta fide: nam cæterum, quia est
 baptizatus; unde subditus legibus Ecclesie,
 contraheret cognationem spiritualem cum
 baptizato, ejuque parentibus, ut cum San-
 chez notat Castropalaus. l

Melius autem erit Baptismum solemnem
 sive Patrino celebrare, quam cum Patri-
 no Hæretico, si Catholicus præsto esse non
 possit.

7. Si forte à te Sacerdote Catholico perat
 Pater. ut ejus Filium baptizes, sed velit, ut
 admittas Patrinum Hæreticum non licebit
 tibi illum admittere, si possit non admitti, si-
 ne aliquo tuo gravi detrimento, nam si dan-
 num grave tibi rationabiliter timeres, ut et-
 jam si timeretur Filius adducendus ad Sacer-
 dotem Hæreticum, admittendus m esset, quia
 tunc permitteretur minus malum ad evitan-
 dum majus, & ex alia parte non est creden-
 dum, Ecclesiam in prædictis circumstantiis
 aliter velle.

8. Et in simili quidem necessitate concedo
 n, te posse esse Patrinum in Baptismo, qui
 conferatur ab Hæretico, sed addere debet pro-
 testationem, qua significes, te suscipere ad ritum
 Ecclesie Romanæ: secus, videreris com-
 municare cum Hæretico; & obligare te ad in-
 struendum Infantem, more illius Hæretici
 baptizantis, quod esset grave delictum.

Ut sit unus; vel unus, & una.

9. Requiritur Tertio, ex o Tridentino, ut
 unus tantum, sive vir, sive mulier; vel, ad
 summum, unus & una designentur tanquam
 Patrini. Si autem plures designentur, peccati
 mortaliter dicit p Leander: qui tamen citat
 Thomam q Sanchez existimantem esse, ve-
 niale. Notat item Castropalaus hac in re nihil
 dispensare Episcopum posse. Denique idem
 Tridentinum addit, ut si alii, ultra designa-
 tos, tetigerint, id est tenuerint baptizandum,
 cognationem non contrahant.

10. Duos Conjuges, Maritum scilicet, &
 uxorem, licet sint unus, & una, non posse
 suscipere alienam prolem, quia id prohibet

1 Castrop.
 de bap. d.
 un. p. 11.
 §. 1. n. 7.
 possit.
 m Castrop.
 l. c.

n Ide ibid.
 o Trid.
 sess. 24.
 c. 2. de ref.
 mat.

p Leand.
 q Sanchez
 r Perez. &
 Serrap.
 Dian. p. 7.
 Tr. 7. ref. 2.
 q Castrop.
 de bap. d.

& un. p. 11.
 §. 2. n. 1.
 & 2.
 Urbanus

Urbanus II. Sed sub veniali, quia res est levis, putat Suarez; sed probabiliter est ex b. Sánchez, qu. 67. de posse etiam sine veniali, quia vel id non prohibet Urbanus, vel ea constitutio non est usque ad 2. ex-recepta.

An idem possint suscipere propriam probationem? mox separatim à num. 16.

7. matr.
d. 57. n. 5.

Vt sit designatus.

11. Requiritur Quartò id, quod modò insinuatum est, nempe Patrinum debere esse designatum.

12. Sed, ad quem pertinet designare? Respondeo ad parentes primò, & per se, seu ad eos, quibus incumbit curare, ut quis baptizetur; & in horum defectum, ad Parochum. Quando autem omittitur ejusmodi designatio, omnes etiam non designati, secundum jus antiquum, si tenebant, etiam successivè, baptizandum, contrahebant cognationem; verum hodie post Tridentinum probabiliter est, neminem contrahere, quia nemo est verè Patrinus; cum tamquam de forma substantiali Tridentinum requirat ejusmodi designationem.

13. Quid si simul designentur plures, quam unus; vel unus, & una, & Parochus illos admitteret, (certè illicitè mortaliter, ut dixi n. 9. ex sententia Leandri, venialiter ex Sanchez) contraherentne omnes cognationem?

Respondeo, omnes, ait Sanchez, quia omnes sunt jam designati. Sed probabiliter judico neminem, quia tunc deficit alia conditio, quæ est etiam substantialis, per quam Tridentinum voluit unum Patrinum, vel ad summum, unum & unam. Hanc posteriorem sententiam probabilem dicit Suarez, & ad illam valde idem videtur propendere, licet denique asserat non esse consulendam: sed immeritò consilium pro ea dare Suarez timet, valido enim fundamento hæc sententia innititur, cum finis Tridentini clarissimè fuerit, has cognationes spirituales valde diminueret. Lege diligenter prædictum Tridentini locum.

14. Dixi (si simul designentur) nam si designati sint successivè, ille unus, vel ille unus, & una, solum contraherent, qui prius fuerint designati, illi enim fuerunt certè legitimi, qui verò postea, illegitimi.

15. Si quis se ingerat ad hoc munus, & Pa-

rentes, vel Parochus eum non reiciat, iudicari debere designatum, docet g. Diana. Ego id g. Diana tunc solum concedo, quando Parentes, vel p. 9. Tr. 7. Parochus facillè possunt eum reicere, & tamen non reiciunt, tunc enim tacitè admittunt, juxta limitationes, quæ Regulæ illi dari solent. Qui tacet, consentire videtur.

Ne sit Pater, vel Mater.

16. Requiritur Quintò, ut Patrinus, vel Matrigna non sit Pater, vel Mater. Parentes enim non possunt esse Patrimi suorum Filiorum. Excipe, nisi adsit necessitas, (ut de Patre baptizante suum filium in simili necessitate, dixi c. 2. §. 2. num. 8.) ea enim existente, sicuti certè non peccant, ita nec contrahunt cognationem, nec privantur jure petendi debitum conjugale, illudque obligantur h. red. h. Sac. lib. dere. Addunt i multi, etiam si tunc adessent 9. matr. alii extranei, qui possunt esse Patrimi. d. 26. n. 3.

17. Extra necessitatem ergo parentes suum i Leand. Filium scienter à fonte suscipientes, certè cum mul-peccant mortaliter, quia in re gravi discedunt ab Ecclesiæ legibus: id quod docent omnes d. 4. q. 32. cum Suar. l. c. At verò, an tunc contrahant d. 7. qu. cognationem, & consequenter priventur jure petendi, non omnes docent.

Contrahere putat k Layman cum aliis; l. 5. Tr. 10. Non contrahere cum aliis putant l. Suarez & de Sac. p. Hurtadus. Utrique probabiliter; Nos tamen 4. c. 8. n. 8. secuti sumus m supra Hurtadum in simili, G. Hurt. propter rationem ibidem dictam, quæ est d. 10. de communis præsentis intentui. Et nota, nos matrim. idem dicturos infra n. de Confirmatione. d. ff. 6. n.

18. Dictum est autem (scienter) nam si Parentes ignorent prohibitionem hanc, excusantur à peccato, & etiam ex Layman, eiusque sententiæ sectatoribus, non privantur jure petendi. Hæc enim privatio, hic est pœna inflicta parentibus, agentibus contra prohibitionem Ecclesiæ; pœna autem, saltem extraordinaria positiva non contrahitur, si non quocirca contrahitur delictum, cui ejusmodi pœna in Supra connexa à legislatore fuit. c. 2. §. 2.

19. Naldus o excusat à peccato Parentem, tenentem è sacro Fonte suum Filium, ex n. Infra l. copula illicita sibi natum, si id faciat, ut tertius à cognatione, quam sic contrahit cum o Naldus Concubina, absteat ab ipsius consortio. V. Baptif. Ratio posset esse, quia in hac valde rationabili causa præsumitur Ecclesiæ suspendere prohibito-

hibitionem, ne Pater suam sobolem suscipiat. Verum cum vestigium nullum videam in jure hujus excusationis, aliaque remedia sint in promptu pro abstinentia predicti consortii, Naldi doctrinam sequi non audeo.

Ne sit Religiosus.

20. Requiritur Sexto, ne Patrinus sit Religiosus, vel Religiosa, iis enim prohibetur esse Patrinus. Si tamen sint, contrahent cognationem, quia per dictam prohibitionem non fiunt inhabiles, ad suscipiendum.

21. Notat autem h. Quintanad. id forte non prohiberi, nisi Monachis, non vero Religiosis omnibus. & quidem non nisi sub levissimo veniali, a quo excusat quaelibet causa, qualis esset petitio, aut devotio Patris, id quod idem ibidem docte probat.

An Frater, & Soror.

22. De hoc dicam cum de Confirmatione, lib. 3, c. 4. nu. 18.

Obligatio Patrimi.

23. Ad personam Patrimi, de qua his agimus, pertinet obligatio, quam ipse per hanc suscipiendi ceremoniam subit; Obligatur autem instruere baptizatum in sana fide, ac moribus Christianis. Quae tamen obligatio non urget, nisi in tempore necessitatis. Quoniam igitur inter Christianos haec necessitas vix adest, quia communiter supponitur illum instrui a Parentibus, vel a Parrocho, quibus profecto haec cura magis incumbit, ideo communiter Patrinus, ut notat

c Henri. li. 2. c. 14. nu. p. alii passim.

Henriquez c, excusabitur.

§. III.

Quanam Baptismi Administratio dictam cognationem pariat.

1. Sane Solemnis, quae scilicet publice fit eum ritibus ab Ecclesia institutis, quae nos supra enumeravimus.

2. In privato ergo baptismo jam supra dixi non esse opus, posse tamen adhiberi Patrinum. At vero est controversum, an, si adhibeatur, contrahat is cognationem spiri-

d Supra. c. 2. §. 3. nu. 2. e Supra §. 1. nu. 2.

tualem, sicuti quando adhibetur in solemnibus.

3. Ad hanc quaestunculam, ut supra in- f Supra e. 1 dicavi, aliqui affirmativè respondent, negati- 2. §. 2. nu. 7 tivè aliqui. Affirmantium ratio ducitur à Coniunct. paritate cum baptizante, nam ex claris Juri- d. 32. dub. bus, baptizans etiam privatim, contrahit, ut 2. nu. 39. ibidem diximus, dictam cognationem cum g. Quintā. baptizato, ejusque Parentibus, ergo contra- et Sane. het etiam suscipiens, quos citat.

4. Sed negantium ratio est, quia Jura hanc sequiturq. cognationem inducunt in suscipiente, so. Diana p. 3. lum loquuntur de suscipiente in Baptismo Tr. 4. res. 18. & in- 18. & in- cipientem in privato; paritas ergo adverte- cina. riorum facile solvitur, Nam jura de omni Suar. 3. p. baptizante loquuntur, etiam de femina, dum qu. 67. absolute dicunt baptizantem contrahere cog- artic. 8. G. nationem, at dum dicunt Susceptorem con- Huri ad. trahere cognationem non loquuntur absolute de matr. te, sed dictam cognationem adnectunt susci- d. 18. diff. pienti ex instituto Ecclesiae. Cum ergo qui 6. suscipit in privato Baptismo, non suscipiat ex instituto, sed ex voluntate propria, de illo non loquuntur Jura. Ergo cognationem is nequaquam contrahet.

5. Quando in Ecclesia supplentur solemnitates ejus Baptismi, qui urgente necessitate, privatim coheratus fuit, tunc is, qui suscipit, non fit verus Patrinus, quia verè non est Susceptor in Baptismo.

6. Superest dicere de Patrimo, in Baptismo conditionato. Verum de hoc sufficit supra h adnotasse, ipsum in Baptismo, quod conferretur sub conditione, non necessario adhiberi, posse tamen; cum verò adhibetur, cognationem spiritualem illum nequaquam contrahere. §. 8. nu. 1.

§. IV.

Quanam actio suscipiendi, quaque intentio, ad inducendam hanc cognationem, requiritur.

1. Diximus §. p. num. p. duplici modo hanc susceptionem exhiberi posse. Vel scilicet tenendo baptizandum, dum baptizatur, vel illum immediate accipiendo à baptizante post Baptismum. Et merito ita dictum est. Nam Jura utuntur his loquendi modis, puta tangendi, levandi de Sacro Fonte, tenendi, suscipiendi, & similibus. Non ergo sufficit sola assistentia, nec responsio ad Cate-

Catechismum, quem Sacerdos recitat: imò hanc responsum non esse necessariam ad præstandum munus Patrini, rectè notat cum communi Sanchez. *a*

2. Præterea recolendum est, quod dixi in *b* superioribus, hanc actionem debere fieri cum intentione exercendi munus Patrini, & quidem satis est implicita, qualis est intentio faciendi, quod alii faciunt, vel quod intendit Ecclesia: sed non est necesse, ut interveniat intentio contrahendi cognationem spiritua- lem, hæc enim necessario consequitur ad munus Patrini, etiam si tu illum contrahere re- suas, quia tua voluntas removere non potest illud, quod Ecclesia muneri Patrini, ab se in- iustituito connexuit.

3. Hinc solvitur illa quæstio, quam ad me quidam nuper attulit. An si quis teneat bap- tizandum, habeat tamen expressum animum, non contrahendi cognationem spiritua- lem, nihilominus contrahat?

Distingendum dixi diligenter esse: Si enim animum habeat nolendi esse Patrini, & solum materialiter baptizandum tangat, non contrahet e cognationem, quia sic non exercet munus Patrini, nec Patrinus fit: in quo tamen casu addidi, probabilius esse, hunc peccare mortaliter, quia, ut supra dictum est, probabilius est, mortaliter peccari ab om- mittente Patrini in Baptismo solemnii. At verò, si habeat animum exercendi munus Pa- trini, ut certè habere debet, cum tunc jam fiat Patrinus, fit consequenter conjunctus cognatione spirituali, etiam si ipse illam no- lit, quia cognationem spiritua- lem affixit Ec- clesia ipsi muneri suscipiendi, ut dictum est, independentè à voluntate Susceptoris.

De errore in Suscipiente.

4. Quid, si quis per errorem suscipit Ti- tium v. g. putans, atque adeo intendens sus- cipere Cajum, contrahere cognationem cum eodem Titio, ejusque Parentibus.

Respondeo. Sanchez, & alii quæ docent cog- nationem cum Titio, nequaquam contra- here. Sed Pontius *f*, alii quæ cum Leandro docent contrahere, quia error (inquit Leander) non impedit Fidejussoris, & Patris Spi- ritualis officium. Verum hæc ratio nihil ha- bet efficacis. Dicit enim merito Sanchez, neminem intendere, se obligare alteri, nisi

Tamburinus de Sacramentis.

aliquo tandem modo velit, se illi obliga- re. At prædictus, qui per errorem opera- tus est, nullo modo voluit se obligare Ti- tio, nec ut Fidejussor, nec ut Pater Spiritua- lis, ergo, &c.

5. Objicit Castrop. l. c. Validè baptizatur is, quem Minister Baptismi alium esse pu- tat, vel quem putat esse puerum, cum sit puella, quia intendit baptizare præsentem. Ergo validè suscipietur is, quem suscipiens alium esse putat.

Respondeo. Si prædictus Susceptor ope- rans per errorem, velit suscipere præsentem, quicumque sit, certè curteret patitas, & sus- ceptio valeret, contraheretque cognatio. At, licet in conferendo Baptismo regulariter Minister velit præsentem baptizare, & ita ob- ligatur velle, ne incertitudini subiaceat col- latus Baptismus, tamen in Susceptore non ita fieri solet, nam Susceptor Cajum v. g. vult sus- cipere, & non Titium, & ita colligitur regu- lariter ex communiter contingentibus; Sus- ceptor enim pro Cajo, forte filio viri nobilis, & amici, promittit opus suum, non pro Ti- tio, forte ignobili, & non amico. Sicuti ergo in Matrimonio error personæ illud in validat, quia Petrus v. g. invalidè Matrimonium con- traheret, cum Berta, si ipse volebat contrahere cum Maria, nec unquam hanc voluntatem mutavit, ita in casu suscipiendi, &c.

De Suscipiente per Procuratorem.

6. Hanc actionem levandi posse fieri per Procuratorem, vel Procuratores, certa, & g. Sac. Cõg. quotidiana praxis ostendit, quando Patrinus ap. Pont. l. dicitur tangere, non per se, sed per alium, le- gitimè tamen à se constitutum. *do, & apud Barb. de*

Illud est decernendum, quis nam contra- het cognationem; Principalis, qui Procura- torem ad suscipiendum constituit, an ipse Procurator constitutus? *off. Paro. c. 18. n. 15. & apud*

7. Et quidem quòd Procurator non con- trahat, quia ipse non agit suo nomine, sed a- lienò, jam dictum est a Sacra Congregatio- ne, g. esto Toletus *h* putet, Procuratorem h. Tol. ap. *con. Pon-*

8. At verò, an contrahat ipse Principalis, bipartita sententia est. Sanchez *i* cum innu- i *Sanc. l. c.* metis Jurisperitis negativè responderet: quare *n. 4* citans docet, in casu susceptionis per Procuratorem *Jurisperi-* à nemine contrahi cognationem, Non à Pro- curatore,

E

curatore, propter rationem numero præcedente dictam. Non à principali, quia cognatio est annexa actioni levandi personaliter at nunc Principalis personaliter non levatur, ergo, &c.

Pont. lib. 9. matr. c. 3. in. 10. alios citat. Coninck. d. 32. n. 40. Perez d. 29. de matr. sec. 7. in. 2.
Pontius a verò cum aliis multis Theologis respondet affirmativè, docetque Cognationem contrahi à principali. Ratio est, inquit, quia Ecclesia concedit hanc susceptionem fieri per Procuratorem, quod certè non inaniter, seu inutiliter concedit. Ergo cum effectu cognationis spiritualis inducenda, & cum obligatione instruendi, modo supradicto, Baptizatum. Et sanè quis dicat Ecclesiam præcipere; ut adhibeatur Patrinus in Baptismo, idque tam rigorosè, ut

ejus omisso, sicuti supra vidimus, ex probabiliore sententia sit mortalis. & tamen eandem Ecclesiam concedere, ut passim non adhibeatur? Idem enim esset, Patrinum non adhiberi, atque adhiberi per Procuratorem, si nemo cognationem, & obligationem instruendi contraheret.

Profecto Pontium hic sequor, non Sanchez.

CAPUT V.

Pœnæ malè, vel bis Baptizantis, Remissivè.

DE his planè dicam in Libro de Irregularitate, Cap. 14. Favente Deo.

Finis Lib. II. De Baptismo.

LIBER TERTIVS DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

CAPUT PRIMUM.

De Materia, & Forma Confirmationis.

SACRAMENTUM Confirmationis, quod est *Vinctio Chrysmatis consecrati, facta ab Episcopo sub prescriptis verbis, Confirmans Fideles ad Christianam Fidem custodiendam*, habet suam materiam, & formam, de quibus dicemus, quæ sunt sciri necessaria, mox cætera ad hoc Sacramentum pertinentia breviter profecturi.

§. I.

Materia remota.

1. Chrysmata confectum ex oleo simul, & Balsamo benedictum ab Episcopo Consecrato, est materia remota Confirmationis.

d. 3.

2. Dicitur Primum, ex Oleo, nempe Oliva-

rum. Quare sub pœna nullitatis Sacramenti apponatur Oleum ex nucibus, ex piseibus, ex semine lini, ex amygdalis, &c. quia hæc non sunt simpliciter olea. Quid de oleo ex Oleastris, hoc est ex olivis silvestribus? Puto hoc sufficienter, ac legitimè adhiberi, quia simpliciter, & in omnium usu oleum est.

3. Dicitur Secundò, ex Balsamo, sive Palestino, sive Syriaco, sive Indico, æquè enim sunt Balsama, & ita declarasse Paulum IV. Gregorium XIII. & Sixtum V. testantur Bellarminus, & Sanchez. Sufficere autem parum Balsami, quamvis in multo oleo, ita tamen, ut olei partes suscipiant odorem Balsami, notant Castropalaus, & Hurtadus.

Dicitur Tertio, simul, quia cum Balsamo, sicuti puto, falsam esse, tum sententiam Castropalaus, aliorumque paucorum affirmantium, sufficere solum oleum, Balsamumque esse solum de necessitate præcepti, tum sententiam Castropalaus, dicentis, sufficere alterutrum, sive

c. Bellar. de hoc Sacram. c. 8.

d. Suar. de Sacram. d. 7.

sect. 1. ve.

Ad 3.

de Conf. d.

un. p. 2. n.

Ad 4. ver.

Ad 4.

f. G. Hurt.

de Conf.

diff. 4. ver.

Quod autem.

Cast. 3.

p. 9. 72.

av. 2.

h. Canus

apud Va-

len. 3. p.

disp. 5. q. 1.

p. 2. ver.

Prima

sententia

sive